

Wyniki wyszukiwania dla relacji: Orzeczenia sądów Dz.U.2020.1876 t.j.

Sortowanie domyślne

/ Kategorie: Orzeczenia i pisma urzędowe

/ Data ogłoszenia / wydania od: 2019-01-01

/ Data ogłoszenia / wydania do: 2021-05-25

/ Sąd / organ: Naczelny Sąd Administracyjny

/ Dokumenty z tezami: Dokumenty z tezami

owość

I OSK 2698/20, Przesłanka „szczególnie uzasadnionego przypadku” - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 3163193 - wyrok z dnia 23 marca 2021 r.

TEZA | aktualna

Przesłanka "szczególnie uzasadnionego przypadku" występuje bowiem wówczas, gdy sytuacja życiowa osoby ubiegającej się o świadczenie pomocy społecznej ponad wszelką wątpliwość, bez konieczności wnikliwych zabiegów interpretacyjnych istniejącego stanu rzeczy, pozwala stwierdzić, że jest nadzwyczaj drastyczna, dotkliwa w skutkach i głęboko ingerująca w plany życiowe, a wynika ze zdarzeń nienależących do zdarzeń codziennych ani nawet do zdarzeń nadzwyczajnych.

I OSK 2661/20, Sposób prowadzenia postępowania wyjaśniającego (w zakresie wywiadu środowiskowego). - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 3150370 - wyrok z dnia 16 marca 2021 r.

TEZA | aktualna

Fakt określonego sposobu prowadzenia postępowania wyjaśniającego nie może stanowić skutecznego zarzutu, o ile w jego wyniku nie dochodzi do ustalenia stanu faktycznego sprawy niezgodnego ze stanem rzeczywistym.

I OSK 2517/20, Odmowa przyznania zasiłku celowego. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 3125350 - wyrok z dnia 22 lutego 2021 r.

TEZA | aktualna

Pomoc społeczna ma nie tylko dostarczyć środków bieżącego utrzymania osobom, które nie są w stanie zapewnić ich sobie same, ale także doprowadzić do usamodzielnienia się osób korzystających ze świadczeń.

I OSK 2512/20, Ocena postawy beneficjenta pomocy. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 3147063 - wyrok z dnia 22 lutego 2021 r.

TEZA | aktualna

Sytuacja beneficjenta pomocy jest badana i monitorowana przez wywiad środowiskowy, różnego rodzaju indywidualne programy, a także kontrakt socjalny. Na ich podstawie ocenia się zasadność przyznania i utrzymania pomocy, a także zmiany jej formy, wstrzymania czy zaprzestania udzielania, jak również obowiązku zwrotu nakładów poniesionych na świadczenia. Tym samym ustawodawca potępia naganne zachowanie świadczeniobiorcy, polegające między innymi na trwonieniu i niszczeniu otrzymanej pomocy czy braku aktywności w rozwiązywaniu problemów.

I OSK 2120/20, Konieczność ustalenia przez organy sposobu prowadzenia gospodarstwa domowego. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 3117857 - wyrok z dnia 25 stycznia 2021 r.

TEZA | aktualna

Podział na prowadzenie gospodarstwa domowego w sposób samodzielny i w ramach rodziny ma charakter zupełny i rozłączny.

I OSK 2077/20, Umowy w sprawie pomocy na rzecz osób bliskich. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 3148689 - wyrok z dnia 25 stycznia 2021 r.

TEZA | aktualna

Umowa w sprawie pomocy na rzecz osób bliskich jest alternatywnym wobec decyzji administracyjnej rozwiązaniem ustalenia odpłatności za pobyt mieszkańca w domu pomocy społecznej. Podpisanie takiej umowy oparte jest na założeniu ponoszenia odpłatności, a nie całkowitego zwolnienia z tego obowiązku.

I OSK 2212/20, Skutki uniemożliwienia przez stronę przeprowadzenia aktualizacji wywiadu. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 3115410 - wyrok z dnia 18 stycznia 2021 r.

TEZA | aktualna

Rodzinny wywiad środowiskowy lub jego aktualizacja jest nieodzownym elementem postępowania prowadzącego do wydania decyzji przyznającej, lub odmawiającej przyznania świadczenia z pomocy społecznej. Jest to szczególny rodzaj dowodu przewidzianego w przepisach u.p.s., który składa się na postępowanie wyjaśniające w sprawie świadczeń z pomocy społecznej. Ta obligatoryjna forma postępowania wyjaśniającego wymaga od strony postępowania szczególnej aktywności, a z uwagi na charakter ustaleń odnoszących się do sfery ściśle osobistej trudno ją zastąpić innymi środkami dowodowymi. Konieczność przeprowadzenia tego dowodu w sprawie, której przedmiotem jest zwolnienie z opłaty za pobyt w DPS jest poza kontrowersją. Nie budzi także wątpliwości, iż rodzinny wywiad środowiskowy przeprowadza się z osobą lub rodziną starającą się o pomoc społeczną.

I OSK 1653/20, Ustalanie odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 3166950 - wyrok z dnia 18 grudnia 2020 r.

TEZA | aktualna

Obowiązek partycypowania w kosztach utrzymania krewnego skierowanego do domu pomocy społecznej, przez osoby wymienione w art. 61 ust. 2 pkt 2 u.p.s., jest zależny wyłącznie od ich sytuacji dochodowej. Okoliczności dotyczące sytuacji rodzinnej, zdrowotnej, czy majątkowej, w tym obciążeń związanych z codziennym funkcjonowaniem, nie mają znaczenia dla ustalenia obowiązku ponoszenia opłaty przez obowiązanego i jej wysokości.

I OSK 2012/20, Decyzje w sprawach pomocy społecznej. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 3166908 - wyrok z dnia 17 grudnia 2020 r.

TEZA | aktualna

O czasie i rozmiarze pomocy decyduje organ, mając na uwadze ogólne zasady przyznawania pomocy społecznej wyrażone w art. 3 u.p.s., przy czym reguły te nie stanowią normy zobowiązującej do przyznania wnioskowanej pomocy.

I OSK 1643/20, Warunki zwolnienia z opłat za pobyt w domu pomocy społecznej. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 3105586 - wyrok z dnia 16 grudnia 2020 r.

TEZA | aktualna

Z uwagi na to, że uiszczanie opłat na dom pomocy społecznej stanowi dla osoby zobowiązanej obciążenie finansowe, głównym powodem zastosowania zwolnienia powinna być sytuacja materialna zobowiązanego.

Zwolnienie nie powinno nastąpić, jeżeli pomimo zaistnienia wskazanych w art. 64 u.p.s. okoliczności osoba jest w stanie płacić za pobyt w placówce (np. utrzymuje się z jednego, ale wysokiego wynagrodzenia). Stosowanie odmiennych zasad godzi w idee i cele pomocy społecznej.

I OSK 1557/20, Uwarunkowania, od których zależy otrzymanie świadczenia z pomocy społecznej. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 3097313 - wyrok z dnia 16 grudnia 2020 r.

TEZA | aktualna

Organy administracji przy wydawaniu decyzji w zakresie pomocy społecznej muszą mieć na względzie ograniczenia finansowe, a posiadane fundusze winny rozdzielać sprawiedliwie, stosownie do usprawiedliwionych potrzeb uprawnionych osób. Organy pomocowe działają bowiem w oparciu o środki finansowe, których wysokość jest ściśle określona i w tak wyznaczonych granicach muszą realizować cele pomocy społecznej.

I OSK 1982/20, Ustalenie wysokości zasiłku okresowego i jego czasokresu jako przedmiot uznania administracyjnego - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 3119165 - wyrok z dnia 15 grudnia 2020 r.

TEZA | aktualna

Ustalenie wysokości zasiłku okresowego i jego czasokresu zostało przez ustawodawcę pozostawione uznaniu organu. Jest to względne uznanie, ponieważ jak już podano, zostały określone graniczne wysokości tego zasiłku jako najniższa kwota i najwyższa kwota. Skarżąca kasacyjnie nie bierze pod uwagę, że w ramach tego uznania, organy administracji miały na względzie to, że pomoc społeczna w swej istocie ma charakter subsydiarny, uzupełniający, a więc niezaspokajający całkowicie potrzeb jej beneficjentów, którzy powinni wykorzystać własne środki i możliwości, co wynika z treści art. 2 ust. 1 u.p.s. Pomoc społeczna tylko wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb (art. 3 ust. 1 u.p.s.) oraz wspiera je w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb (art. 4 u.p.s.).

I OSK 1580/20, Charakter pracy socjalnej. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 3101153 - wyrok z dnia 15 grudnia 2020 r.

TEZA | aktualna

W art. 45 u.p.s. ustawodawca nie określa w sposób konkretny rodzajów usług obejmowanych mianem pracy socjalnej, charakteryzuje ją przez wskazanie na jej cele, jakimi są poprawa funkcjonowania osób i rodzin w środowisku społecznym. W przypadku pracy socjalnej z osobami i rodzinami ma ona na celu rozwinięcie i wzmocnienie ich aktywności i samodzielności życiowej. W ramach pracy socjalnej organ pomocy społecznej nie ma zatem podstaw do podejmowania interwencji w sprawach dotyczących wnioskodawców, prowadzonych w innych organach i instytucjach, nie działa jak pełnomocnik strony czy rzecznik jej interesu.

I OSK 2345/20, Konieczność ustalenia nienależnego pobrania świadczenia z pomocy społecznej. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 3093684 - wyrok z dnia 10 grudnia 2020 r.

TEZA | aktualna

Skoro art. 98 u.p.s. w przypadku zwrotu świadczeń posługuje się pojęciem świadczenia nienależnie pobranego, to ustalenie przez organ pierwszej instancji, że w przypadku strony wystąpiły świadczenia nienależne bez ustalenia, że są one także świadczeniami nienależnie pobranymi, powodowało, że postępowanie wyjaśniające nie zostało przeprowadzone w znacznej części, a jego uzupełnienie na etapie postępowania przed organem drugiej instancji naruszałoby zasadę dwuinstancyjności wyrażoną w art. 15 k.p.a. polegającą na dwukrotnym rozpoznaniu tej samej sprawy.

I OSK 2347/20, Brak ustalenia nienależnego pobrania świadczeń jako podstawa wydania

decyzji kasatoryjnej. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 3093719 - wyrok z dnia 10 grudnia 2020 r.

TEZA | aktualna

Skoro u.p.s. w przypadku zwrotu świadczeń posługuje się pojęciem świadczenia nienależnie pobranego, a nie świadczenia nienależnego, to ustalenie przez organ pierwszej instancji wyłącznie okoliczności, że wystąpiły świadczenia nienależne bez zbadania, czy są one jednocześnie świadczeniami nienależnie pobranymi, powoduje, że postępowanie wyjaśniające należy uznać za nieprzeprowadzone w znacznej części, a jego uzupełnienie na etapie postępowania przed organem drugiej instancji naruszałoby zasadę dwuinstancyjności wyrażoną w art. 15 k.p.a.

I OSK 1306/20, Nakaz ścisłej interpretacji okresu wypłaty świadczenia z pomocy społecznej. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 3097973 - wyrok z dnia 30 listopada 2020 r.

TEZA | aktualna

Zasadą jest, iż świadczenia pieniężne z pomocy społecznej przyznaje się i wypłaca za okres miesiąca kalendarzowego, poczynwszy od miesiąca, w którym został złożony wniosek wraz z wymaganą dokumentacją (art. 106 ust. 3 u.p.s. in principio). Regułą zaś wykładni prawa jest, że wyjątków nie należy interpretować rozszerzająco (exceptiones non sunt extendendae).

I FSK 1177/18, Ustalanie odpłatności za usługi opiekuńcze. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 3093751 - wyrok z dnia 26 listopada 2020 r.

TEZA | aktualna

Stosownie do art. 50 ust. 6 u.p.s., rada gminy określa, w drodze uchwały, szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również tryb ich pobierania. Organ pomocy społecznej, ustalając odpłatność za usługi opiekuńcze, jest zatem związany zasadami określania odpłatności za takie usługi ustalonymi w uchwale przez właściwą radę gminy i tylko na podstawie takiej uchwały może określić odpłatność w konkretnej wysokości, co wyklucza jakąkolwiek dowolność organu w tym zakresie.

I OSK 1322/20, Uznaniowy charakter przyznania zasiłku celowego. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 3089443 - wyrok z dnia 20 listopada 2020 r.

TEZA | aktualna

Z zasady przyznawania zasiłków celowych uregulowanej w art. 39 u.p.s. wynika, że decyzje dotyczące zasiłków celowych, a zatem też decyzje w przedmiocie przyznawania pomocy na dożywianie, mają charakter uznaniowy. Nawet spełnienie przez ubiegającego się o zasiłek warunków koniecznych do jego uzyskania nie tworzy roszczenia o przyznanie świadczenia, tym bardziej w wysokości lub formie uznanej przez stronę za odpowiednią.

I OSK 2015/20, Wynikające z art. 37 ust. 1 pkt 2 u.p.s. przesłanki uzyskania zasiłku stałego. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 3079913 - wyrok z dnia 5 listopada 2020 r.

TEZA | aktualna

Z treści art. 37 ust. 1 pkt 2 u.p.s. wynikają dwie przesłanki, które muszą być spełnione łącznie, aby możliwe było uzyskanie zasiłku stałego. Po pierwsze, całkowita niezdolność do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawność. Po drugie, spełnienie warunków określonych w art. 8 ust. 1 pkt 2 ustawy o pomocy społecznej (kryterium dochodowe), tj. ustalenie, że dochód osoby ubiegającej się o zasiłek stały oraz dochód na osobę w rodzinie jest niższe od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie, określonego

zgodnie z zasadami zawartymi w art. 8 ust. 1 pkt 2.

I OSK 1242/20, Przesłanki przyznania specjalnego zasiłku celowego. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 3082226 - wyrok z dnia 30 października 2020 r.

TEZA | aktualna

Przesłanka "szczególnie uzasadnionego przypadku" występuje wówczas, gdy sytuacja życiowa osoby ubiegającej się o świadczenie pomocy społecznej ponad wszelką wątpliwość, bez konieczności wnikliwych zabiegów interpretacyjnych istniejącego stanu rzeczy, pozwala stwierdzić, że jest nadzwyczaj drastyczna, dotkliwa w skutkach i głęboko ingerująca w plany życiowe, a wynika ze zdarzeń nienależących do zdarzeń codziennych ani nawet do zdarzeń nadzwyczajnych.

I GSK 418/18, Wynagrodzenie za sprawowanie opieki. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 3090428 - wyrok z dnia 28 października 2020 r.

TEZA | aktualna

Nie sposób przyjąć za prawidłową interpretację, wobec jednoznacznego brzmienia przepisów art. 18 i art. 53a u.p.s., że środki na pokrycie wynagrodzenia kuratora powinny (tak jak środki na wynagrodzenie opiekuna) pochodzić z dotacji rządowej.

I OSK 1109/20, Rodzaj współuczestnictwa zstępnych potencjalnie zobowiązanych do ponoszenia opłat za pobyt w DPS. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 3088096 - wyrok z dnia 23 października 2020 r.

TEZA | aktualna

Wzajemna relacja osób zobowiązanych do ponoszenia opłat na podstawie art. 61 ust. 1 pkt 2 u.p.s., nie ma charakteru wyłącznie formalnego i procesowego i nie może być rozpatrywana jako przypadek współuczestnictwa formalnego.

I OSK 1604/20, Decyzja o ustaleniu wysokości należnej opłaty za pobyt w domu pomocy społecznej - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 3081757 - wyrok z dnia 2 października 2020 r.

TEZA | aktualna

W każdym przypadku, gdy ustalona w drodze umowy (umów) opłata nie będzie pokrywać rzeczywistego kosztu pobytu mieszkańca w domu pomocy społecznej, organ ma obowiązek wydać decyzję o ustaleniu wysokości należnej opłaty od osoby wymienionej w art. 61 ust. 1 pkt 2 u.p.s., uwzględniając maksymalną dopuszczalność kwotowego obciążenia opłatą przy stosowaniu kryterium ustawowego wynikającego z art. 61 ust. 2 ustawy.

I OSK 1032/20, Konieczność racjonalizowania przyznawanych świadczeń. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 3061010 - wyrok z dnia 29 września 2020 r.

TEZA | aktualna

Organy są upoważnione do limitowania rozmiaru przyznawanych świadczeń z uwagi na ograniczone środki finansowe. Posiadane fundusze muszą rozdzielać pomiędzy stale rosnącą liczbę osób, wymagających wsparcia.

I OSK 694/20, Odmowa zwolnienia z opłaty za pobyt w domu pomocy społecznej. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 3046611 - wyrok z dnia 24 sierpnia 2020 r.

TEZA | aktualna

Przy ocenie wystąpienia przesłanki zwolnienia z opłat za pobyt w domu pomocy społecznej związanej z niepełnosprawnością czy długotrwałą chorobą, konieczna jest analiza tej okoliczności w kontekście potrzeb i wyższych nakładów finansowych związanych ze stanem zdrowia wnioskodawcy. Nie sposób przyjąć, by wystarczające w tym względzie było zaświadczenie lekarskie o rozpoznaniu chorób przewlekłych.

I OSK 633/20, Alimenty podlegające odliczeniu od kwoty dochodu. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 3042236 - wyrok z dnia 11 sierpnia 2020 r.

TEZA | aktualna

Dokonując wykładni art. 8 ust. 3 pkt 3 u.p.s wskazuje się, że odliczeniu od dochodu podlega kwota alimentów świadczonych na rzecz innych osób, w tym kwota alimentów zaległych. Zauważa się bowiem, że wskazany przepis sam nie precyzuje, czy alimenty świadczone na rzecz innych osób, to wyłącznie alimenty świadczone na bieżąco.

I OSK 437/20, Ustalenia odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej względem zstępnych podopiecznego placówki - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 3075989 - wyrok z dnia 10 sierpnia 2020 r.

TEZA | aktualna

Zstępni pozostający w rodzinie ponoszą odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej podopiecznego tylko w sytuacji, jeżeli posiadany dochód w rodzinie na osobę jest wyższy niż 300% kryterium dochodowego na osobę w rodzinie, z tym że kwota dochodu pozostająca po wniesieniu opłaty nie może być niższa niż 300% kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.

I OSK 3349/19, Uznaniowy charakter art. 104 ust. 4 u.p.s. Trudna sytuacja bytowa a „trudny przypadek” o którym mowa w art. 104 ust. 4. u.p.s. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 3034898 - wyrok z dnia 21 lipca 2020 r.

TEZA | aktualna

Nawet trudna sytuacja bytowa osoby zobowiązanej nie zwalnia z obowiązku zwrotu świadczenia, gdyż znaczny ciężar związany z wykonaniem tego obowiązku nie jest jeszcze równoznaczny ze "szczególnym przypadkiem", o którym mowa w tym przepisie.

TEZA | aktualna

O ile organy przeprowadzą prawidłowo postępowanie wyjaśniające i uargumentują w sposób przekonujący swoją decyzję wydaną w granicach przysługującego im uznania, to sąd administracyjny nie ma podstaw do zakwestionowania takiej decyzji i oceny jej słuszności.

I OSK 2669/19, Prawo do świadczeń osoby pozbawionej wolności. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 3040547 - wyrok z dnia 10 lipca 2020 r.

TEZA | aktualna

Wykładnia językowa art. 13 ust. 1 u.p.s., w którego treści wskazano, że "osobie odbywającej karę pozbawienia wolności nie przysługuje prawo do świadczeń z pomocy społecznej, z zastrzeżeniem ust. 1a" nie pozostawia wątpliwości, że osoby odbywające karę pozbawienia wolności nie są podmiotami publicznych praw podmiotowych do świadczeń z pomocy społecznej.

I OSK 380/20, Odmowa przyznania zasiłku celowego. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 3035278 - wyrok z dnia 8 lipca 2020 r.

TEZA | aktualna

Świadczenia z pomocy społecznej nie mogą być źródłem stałego finansowania rodziny w szczególności, gdy sam skarżący nie czyni nic aby poprawić sytuację swoją i swojej rodziny. Należy podkreślić, że obowiązkiem organu jest wspieranie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia ich niezbędnych potrzeb tak, by beneficjenci pomocy społecznej stawali się jak najszybciej samowystarczalni i samodzielni. Sąd dostrzega trudną sytuację skarżącego jednakże nie można pominąć, że skarżący i jego rodzina objęci są systematyczną pomocą ze strony Ośrodka Pomocy Społecznej, uzyskując różnego rodzaju świadczenia, w tym zasiłki celowe, przy czym brak współdziałania z organem pomocy społecznej nie świadczy na korzyść skarżącego.

I OSK 3014/19, Ustalenie opłat za pobyt mieszkańca w domu pomocy społecznej. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 3047640 - wyrok z dnia 6 lipca 2020 r.

TEZA | aktualna

Tylko wówczas mieszkaniac domy może ponosić w 100% wydatki za pobyt w domu pomocy społecznej, gdy pozwala na to 70% uzyskiwanych przezeń dochodów miesięcznych.

W przeciwnym razie konieczne jest podpisanie umowy, o której mowa w art. 103 ust. 2 u.p.s., lub też przeprowadzenie postępowania o ustalenie odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej.

I OSK 223/20, Rozliczania zaległych, spłaconych jednorazowo świadczeń okresowych w sposób tożsamy ze świadczeniami nie mającymi charakteru powtarzalnego, o których mowa w art. 8 ust. 11 u.p.s. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 3110915 - wyrok z dnia 24 czerwca 2020 r.

TEZA | aktualna

W przepisie art. 8 ust. 11 u.p.s mowa jest o incydentalnym dochodzie jednorazowym, uzyskanym w okresie 12 miesięcy poprzedzających złożenie wniosku lub w okresie pobierania świadczenia z pomocy społecznej. Należy doń np. odszkodowanie, przysporzenie z tytułu darowizny lub dziedziczenia, podziału majątku. W przepisie art. 8 ust. 11 ustawodawca jednorazowo otrzymaną kwotę nakazuje rozliczyć w równych częściach na okres 12 kolejnych miesięcy, poczynając od miesiąca w którym dochód został wypłacony. Nie sposób jednak tego sposobu zarachowania odnieść do świadczeń, o których mowa w art. 8 ust. 12 u.p.s.

I OSK 86/20, Ściąganie nienależnie pobranych świadczeń z pomocy społecznej. Wykładnia art. 104 ust. 3 u.p.s. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 3110938 - wyrok z dnia 24 czerwca 2020 r.

TEZA | aktualna

Wykładnia art. 104 ust. 3 u.p.s. powinna uwzględniać, konieczność uproszczenia i przyśpieszenia postępowań w przedmiocie ściągania nienależnie pobranych świadczeń z pomocy społecznej. Orzeczenie o nienależnie pobranych świadczeniach jest bowiem jednocześnie tytułem egzekucyjnym do ich przymusowej realizacji, co wynika z art. 104 ust. 1 u.p.s.

I OSK 186/20, Przesłanki przyznania specjalnego zasiłku celowego. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 3026006 - wyrok z dnia 24 czerwca 2020 r.

TEZA | aktualna

Przyznawanie specjalnego zasiłku celowego ma charakter wyjątkowy, gdyż nie wymaga, aby dochód osób ubiegających się o te specjalne świadczenia nie przekroczył limitów określonych w art. 8 u.p.s., natomiast o możliwości przyznania specjalnego zasiłku celowego decyduje sytuacja życiowa wnioskodawcy, którą organ pomocy społecznej jest zobowiązany zbadać i ocenić pod kątem wystąpienia "przypadku szczególnie uzasadnionego".

I OSK 243/20, Otrzymanie jednorazowej kwoty zaległych alimentów a dochód rodziny. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 3027881 - wyrok z dnia 18 czerwca 2020 r.

TEZA | aktualna

Zastosowanie art. 8 ust. 12 u.p.s. w przypadku otrzymania zaległych alimentów polega na ustaleniu, ilu miesiącom zaległości odpowiada otrzymana jednorazowo kwota. Okres, za jaki uzyskano dochód, to ilość miesięcy, za które przekazano zaległe alimenty. Przez taki okres dochód ten, w ustalonej miesięcznej wysokości, podlega uwzględnieniu w dochodzie rodziny.

I OSK 1067/19, Przesłanki przyznania zasiłku celowego. Pojęcie „niezbędnej potrzeby życiowej” - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 3078361 - wyrok z dnia 18 czerwca 2020 r.

TEZA | aktualna

Zasiłek celowy, o którym mowa w art. 40 u.p.s., nie ma charakteru odszkodowawczego - co wymaga podkreślenia - i nie może być traktowany jako rekompensata za straty spowodowane klęską żywiołową.

TEZA | aktualna

"Niezbędna potrzeba życiowa", to potrzeba, bez zaspokojenia której osoba nie może egzystować - potrzeba związana z codziennym funkcjonowaniem każdego człowieka i niezbędna do normalnej, godnej egzystencji na poziomie elementarnym; taka, która jest niezbędna do normalnej egzystencji osoby ubiegającej się o przyznanie zasiłku, w warunkach odpowiadających godności człowieka; taka, bez zaspokojenia której osoba nie może egzystować, zagrożone są warunki jej istnienia, a w szczególności życie lub zdrowie.

I OSK 1543/19, Brak zgody na przeprowadzenie wywiadu środowiskowego w asyście policji. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 3052229 - wyrok z dnia 29 maja 2020 r.

TEZA | aktualna

Niewyrażenie przez stronę postępowania ubiegającą się o świadczenie z pomocy społecznej zgody na przeprowadzenie wywiadu środowiskowego przez pracowników socjalnych w asyście funkcjonariusza Policji, jest równoznaczne z niewyrażeniem zgody na wywiad w ogóle.

I OSK 1966/19, Uniemożliwienie przeprowadzenia wywiadu środowiskowego w miejscu zamieszkania strony. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 3052182 - wyrok z dnia 29 maja 2020 r.

TEZA | aktualna

Pierwszym wysiłkiem, jaki powinien uczynić ubiegający się o pomoc społeczną, jest udzielenie organowi pomocy w ustaleniu sytuacji faktycznej. Jednoznaczna odmowa zgody na przeprowadzenie wywiadu środowiskowego, obliuguje organ do odmownego załatwienia wniosku, zgodnie z art. 107 ust. 4a u.p.s.

I OSK 1649/19, Brak obowiązku odpłatności. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 3028197 - wyrok z dnia 27 maja 2020 r.

TEZA | aktualna

Kwoty wydatków obejmujących spłatę kredytu, czynsz i inne media oraz wydatki związane z edukacją dzieci nie stanowią podstawy do pomniejszenia dochodów rodziny.

I OSK 1406/19, Zmiana opłaty za pobyt w domu pomocy społecznej ze skutkiem sprzed daty wydania decyzji zmieniającej. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 3036805 - wyrok z dnia 27 maja 2020 r.

TEZA | aktualna

Deklaratoryjność lub konstytutywność decyzji nie przesądza o jej temporalnej skuteczności. Decyzja zmieniająca, oparta o art. 106 ust. 5 u.p.s., pozostaje w związku z zaistnieniem określonych przesłanek faktycznych, stanowiących podstawę powstania określonych skutków prawnych, co wpływa na jej temporalną skuteczność.

I OSK 1580/19, Konsekwencje braku współdziałania osoby z pracownikiem socjalnym. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 3036885 - wyrok z dnia 27 maja 2020 r.

TEZA | aktualna

Jeżeli osoba pobierająca świadczenia z opieki społecznej nie wykonuje obowiązku, o którym mowa w art. 11 § 2 u.p.s., nie występuje podstawowa przesłanka udzielenia pomocy takiej osobie ze środków publicznych. Brak aktywności ze strony zainteresowanego pomocą uprawnia organ do powstrzymania się od udzielenia takiej pomocy. Podkreślić należy, że pomoc przyznawana na gruncie u.p.s. - bez względu na jej rodzaj - co do zasady ma charakter jedynie przejściowy, czasowy i zakłada wykształcenie odpowiednich podstaw u osób z niej korzystających, w celu pokonania życiowych trudności.

I OSK 2245/19, Przyznanie pomocy w szczególnie uzasadnionych przypadkach. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 3036851 - wyrok z dnia 27 maja 2020 r.

TEZA | aktualna

Przesłanka szczególnie uzasadnionego przypadku występuje wówczas, gdy sytuacja życiowa osoby lub rodziny, ponad wszelką wątpliwość, bez konieczności wnikliwych zabiegów interpretacyjnych istniejącego stanu rzeczy, pozwala stwierdzić, że jest nadzwyczaj drastyczna, dotkliwa w skutkach i głęboko ingerująca w plany życiowe, a wynika ze zdarzeń nienależących do zdarzeń codziennych ani nawet do zdarzeń nadzwyczajnych. Należą do nich zdarzenia występujące zupełnie okazjonalnie, wymagające wielu niefortunnych zbiegów okoliczności, wykraczające poza możliwości ludzkiej zapobiegliwości.

I OSK 1363/19, Szczególnie uzasadniony przypadek przyznania środków z pomocy społecznej. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 3039394 - wyrok z dnia 27 maja 2020 r.

TEZA | aktualna

Za "szczególnie uzasadniony przypadek" uważać należy przypadek na tyle wyrazisty i odbiegający od sytuacji innych osób znajdujących się w trudnym położeniu, że uzasadnia przyznanie pomocy z uwagi na okazjonalność, nadzwyczajność występującego zdarzenia, które jest na tyle dotkliwe w skutkach, że dana osoba nie jest w stanie sobie z nim poradzić, nawet przy uwzględnieniu ludzkiej zapobiegliwości.

I OSK 1694/19, Zaniechanie jako brak współdziałania w rozwiązaniu trudnej sytuacji życiowej. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 3012133 - wyrok z dnia 26 maja 2020 r.

TEZA | aktualna

Obowiązek współdziałania nie wyczerpuje się w podejmowaniu czynności procesowych, nie świadczą o jego spełnieniu zapoznanie się z aktami czy udzielanie wyjaśnień organowi. Obowiązek współdziałania dotyczy realizacji tej funkcji pomocy społecznej, jaką jest - zgodnie z art. 2 ust. 1 u.p.s. - umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

I OSK 1660/19, Dochód a nawiązka na rzecz małoletniego. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 3011837 - wyrok z dnia 26 maja 2020 r.

TEZA | aktualna

Nawiązka zasądzona na rzecz małoletniego nie może być uznana za przychód składający się na dochód rodziny (definiowany jako suma dochodów osób w rodzinie), służący do ustalania prawa do świadczeń.

I OSK 1661/19, Uwzględnienie w dochodzie rodziny nawiązki przyznanej na rzecz małoletniego. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 3012141 - wyrok z dnia 26 maja 2020 r.

TEZA | aktualna

Wyliczenie zawarte w art. 6 pkt 2 u.p.s. nie ma charakteru przykładowego, stanowi bowiem definicję legalną dochodu dziecka. Kwoty należne dziecku z innego tytułu nie mogą stanowić jego dochodu w rozumieniu tej ustawy.

I OSK 1389/19, Ominięcie obowiązków prawnych w zakresie prowadzenia placówki zapewniającej całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 3052241 - wyrok z dnia 26 maja 2020 r.

TEZA | aktualna

Skarżąca, pomimo świadomości odnośnie regulacji prawnych dotyczących prowadzenia placówki takiej jak przedmiotowa, formalnie rozdzieliła prowadzoną działalność na wyjem pokoi, którą prowadziła osobiście i na działalność w zakresie opieki prowadzonej przez jej syna. Taki zabieg słusznie został uznany za próbę ominięcia obowiązków prawnych w zakresie prowadzenia placówki zapewniającej całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekłe chorym lub osobom w podeszłym wieku.

I OSK 1890/19, Przesłanki przyznania specjalnego zasiłku celowego. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 3056339 - wyrok z dnia 25 maja 2020 r.

TEZA | aktualna

Przesłanka "szczególnie uzasadnionego przypadku", o którym mowa w art. 41 pkt 1 u.p.s. występuje wówczas, gdy sytuacja życiowa osoby lub rodziny, ponad wszelką wątpliwość, bez konieczności wnikliwych zabiegów interpretacyjnych istniejącego stanu rzeczy, pozwala stwierdzić, że tak drastyczne, tak dotkliwe w skutkach i ingerujące w plany życiowe zdarzenia nie należą do zdarzeń codziennych ani do zdarzeń nadzwyczajnych.

I OSK 3/20, Charakter i rozmiar zasiłku okresowego. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 2992001 - wyrok z dnia 21 maja 2020 r.

TEZA | aktualna

Nie sposób oczekiwać, by w decyzji rozstrzygającej w odniesieniu do każdego wniosku o przyznanie świadczeń z pomocy społecznej organ przedstawiał finansowy czy merytoryczny raport ze swej działalności.

I OSK 2144/19, Odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 3099444 - wyrok z dnia 18 maja 2020 r.

TEZA | aktualna

Podstawą obliczenia stosownej opłaty jest wysokość uzyskiwanych dochodów, a nie wysokość dochodu, którym osoba zobowiązana dysponuje.

I OSK 2305/19, Konkretyzacja obowiązku ponoszenia opłat za pobyt w DPS. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 3030446 - wyrok z dnia 18 maja 2020 r.

TEZA | aktualna

Wynikający z mocy ustawy obowiązek ponoszenia opłaty za osobę przebywającą w domu pomocy społecznej, ciążący - z mocy prawa - na określonych podmiotach, wymaga swego skonkretyzowania i indywidualizowania zarówno co do wysokości, jak i osoby nim obciążonej.

I OSK 1557/19, Ocena wystąpienia szczególnie uzasadnionego przypadku stanowiącego przesłankę przyznania specjalnego zasiłku celowego. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 3025561 - wyrok z dnia 18 maja 2020 r.

TEZA | aktualna

Przez pojęcie "szczególnie uzasadnionego przypadku" należy rozumieć taką sytuację życiową osoby lub rodziny, która ponad wszelką wątpliwość, bez konieczności wnikliwych zabiegów interpretacyjnych istniejącego stanu rzeczy, pozwala stwierdzić, że zaistniały nagłe, drastyczne, dotkliwe w skutkach i ingerujące w plany życiowe zdarzenia, które to zdarzenia nie należą do zdarzeń codziennych ani do zdarzeń nadzwyczajnych.

I OSK 2655/19, Uznanie przyznawania zasiłku celowego. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 3017617 - wyrok z dnia 18 maja 2020 r.

TEZA | aktualna

Uznanie administracyjne, którym dysponuje organ w oparciu o przepis art. 40 ust. 2 u.p.s. obejmuje również prawo organu do oceny hierarchii zgłaszanych potrzeb, które należy rozeznaczyć w kontekście ogólnej liczby osób ubiegających się o pomoc oraz zgłoszonych przez nich żądań.

I OSK 1905/19, Alimenty podlegające odliczeniu od kwoty dochodu. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 3025423 - wyrok z dnia 18 maja 2020 r.

TEZA | aktualna

Brak jest podstaw do wyodrębniania i różnicowania na gruncie art. 8 ust. 3 pkt 3 u.p.s. alimentów świadczonych na dzieci, od tych świadczonych na dorosłych, alimentów bieżących, od alimentów zaległych.

I OSK 430/19, Program pomocy osobom zagrożonym eksmisją. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 3007715 - wyrok z dnia 18 maja 2020 r.

TEZA | aktualna

Mechanicznego zestawienia treści art. 40 ust. 1 u.s.g. z treścią art. 17 ust. 2 pkt 4 u.p.s. i art. 110 ust. 10 u.p.s., których treść nie posiada charakteru delegacji prawotwórczej, nie wynika podstawa lub uzasadnienie do kreowania normatywnego programu pomocy osobom zagrożonym eksmisją. Treść tych przepisów nie stanowi upoważnienia do wydania aktu prawa miejscowego. Jest tak, z uwagi na to, że nie tylko nie zawiera wytycznych stanowiących o kierunku regulacji, ale nie wypowiada się o przedmiocie regulacji w sposób właściwy dla aktów normatywnych i co więcej nie wypowiada się wprost ani pośrednio o tym, że ten przedmiot "do regulacji", (sfera stosunków społecznych) ma być określony w drodze aktu prawa miejscowego.

I OSK 4131/18, Termin początkowy wypłaty świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 3041388 - wyrok z dnia 30 kwietnia 2020 r.

TEZA | aktualna

Zgodnie z art. 106 ust. 3 u.p.s., świadczenia pieniężne z pomocy społecznej przyznaje się i wypłaca za okres miesiąca kalendarzowego, począwszy od miesiąca, w którym został złożony wniosek z wymaganą dokumentacją. Z treści powyższego przepisu wprost wynika, że regulacja ta dotyczy świadczeń pieniężnych. Zatem uregulowanie to nie obejmuje świadczeń niepieniężnych.

I OSK 2746/19, Długotrwała i poważna choroba jako podstawa zwolnienia z opłaty za pobyt w domu pomocy społecznej. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 3111127 - wyrok z dnia 29 kwietnia 2020 r.

TEZA | aktualna

Długotrwała i poważna choroba są to okoliczności, które mogą stanowić podstawę do wydania rozstrzygnięcia o zwolnieniu z obowiązku ponoszenia w całości lub w części ustalonej opłaty, na podstawie art. 64 u.p.s. W pierwszej kolejności należy jednak ustalić wysokość tej odpłatności, a następnie, po złożeniu stosownego wniosku, możliwe jest zbadanie istnienia przesłanek ewentualnego zwolnienia.

I OSK 2435/19, Brak podstaw do samodzielnego ustalania przez organ przesłanek niezdolności do pracy. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 3018162 - wyrok z dnia 29 kwietnia 2020 r.

TEZA | aktualna

Niezdolność do pracy, o jakiej mowa w art. 37 ust. 1 pkt 1 u.p.s., nie jest ustalana samodzielnie przez organ pomocy społecznej, w oparciu o przepis art. 4 ustawy z 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych i wskazane w nim kryteria.

I OSK 2699/19, Odmowa przyznania specjalnego zasiłku celowego na zakup środków higieny osobistej i sanitarnej. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 3025600 - wyrok z dnia 29 kwietnia 2020 r.

TEZA | aktualna

Celem pomocy społecznej nie jest stałe dostarczanie środków utrzymania i zaspakajanie wszystkich potrzeb jej beneficjentów. Pomoc ta nie może polegać na stałym zapewnieniu środków utrzymania i ma jedynie subsydiarny charakter w stosunku do aktywności samego zainteresowanego.

I OSK 2698/19, Uznanie charakteru decyzji w przedmiocie przyznania zasiłku celowego. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 3047163 - wyrok z dnia 29 kwietnia 2020 r.

TEZA | aktualna

Nawet spełnienie przez wnioskodawcę ustawowych kryteriów, nie oznacza automatycznego obowiązku przyznania osobie zainteresowanej zasiłku celowego i to w wysokości zgodnej z jej oczekiwaniami.

I OSK 2868/19, Kryteria przyznania zasiłku celowego. Charakter doraźny zasiłku celowego. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 3043443 - wyrok z dnia 29 kwietnia 2020 r.

TEZA | aktualna

Zasiłek nie jest przyznawany na pokrywanie pełnych całomiesięcznych kosztów utrzymania osoby objętej pomocą, lecz ma charakter pomocy doraźnej, ukierunkowanej na konkretny cel bytowy.

TEZA | aktualna

Przyznanie zasiłku celowego uzależnione jest od dochodu. Jednakże nie jest to jedyne kryterium przyznawania zasiłku celowego. Dlatego też, spełnienie kryterium dochodowego przez osobę ubiegającą się o zasiłek celowy nie oznacza, że istnieje po jej stronie roszczenie o przyznanie świadczenia w żądanej wysokości.

I OSK 2735/19, Zakres pojęcia „niezbędnej potrzeby bytowej”. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 3043455 - wyrok z dnia 29 kwietnia 2020 r.

TEZA | aktualna

Zasiłek celowy przyznawany jest w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej. Przez to pojęcie należy rozumieć potrzebę usprawiedliwioną ze względu na zachowanie życia, zdrowia, a także odgrywania ról społecznych, możliwości zarobkowania i pełnienia funkcji członka rodziny. Jest to potrzeba uzasadniona podstawowym katalogiem dóbr zasługujących na ochronę, z założenia konsumująca się jednorazowo, której zadość czyni zaspokojenie jej w minimalnym standardzie. Niezbędna potrzeba to taka, bez zaspokojenia której osoba nie może egzystować, to potrzeba związana z codziennym funkcjonowaniem każdego człowieka i niezbędna do normalnej, godnej egzystencji na poziomie elementarnym.

I OSK 2360/19, Charakter fakultatywny zasiłku celowego. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 2974107 - wyrok z dnia 28 kwietnia 2020 r.

TEZA | aktualna

Rozstrzygnięcie o przyznaniu zasiłku celowego ma charakter fakultatywny, a zasiłek ten może zostać przyznany w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu (art. 39 u.p.s.). Fakultatywny charakter tego zasiłku oznacza, że organ może, lecz nie musi go przyznać w przypadku ustalenia, że występują przesłanki wymienione w art. 39 ust. 1 u.p.s.

I OSK 2363/19, Przyznanie zasiłku celowego w wysokości niższej niż oczekiwana przez wnioskodawcę. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 2974108 - wyrok z dnia 28 kwietnia 2020 r.

TEZA | aktualna

Spełnienie przesłanek pozwalających na otrzymanie zasiłku celowego w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej może prowadzić do przyznania świadczenia w niższej wysokości niż oczekiwana przez skarżącego.

I OSK 7/20, Charakter decyzji wydananej w trybie art. 104 ust. 3 u.p.s. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 2978240 - wyrok z dnia 28 kwietnia 2020 r.

TEZA | aktualna

Wykładnia art. 104 ust. 3 u.p.s. powinna uwzględniać, konieczność uproszczenia i przyśpieszenia postępowań w przedmiocie ściągania nienależnie pobranych świadczeń z pomocy społecznej. Orzeczenie o nienależnie pobranych świadczeniach jest bowiem jednocześnie tytułem egzekucyjnym do ich przymusowej realizacji, co wynika z art. 104 ust. 1 u.p.s.

I OSK 4/20, Zwrot nienależnie pobranego świadczenia z pomocy społecznej. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 2978253 - wyrok z dnia 28 kwietnia 2020 r.

TEZA | aktualna

Z uwagi na fakt, iż art. 98 u.p.s. stanowi, że świadczenia nienależnie pobrane podlegają zwrotowi od osoby lub rodziny korzystającej ze świadczeń z pomocy społecznej, niezależnie od dochodu rodziny i odsyła do odpowiedniego stosowania art. 104 ust. 4 u.p.s., przed wydaniem decyzji w przedmiocie zwrotu, właściwy organ powinien przeprowadzić postępowanie wyjaśniające w zakresie ustalenia, czy nie zachodzi szczególnie uzasadniony przypadek wskazujący na zasadność odstąpienia od żądania takiego zwrotu.

I OSK 6/20, Reguły przyznawania świadczeń z pomocy społecznej. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 2978246 - wyrok z dnia 28 kwietnia 2020 r.

TEZA | aktualna

Celem art. 104 ust. 4 u.p.s. jest ochrona osoby zobowiązanej do zwrotu pobranych świadczeń, co wiąże się z kolei z określoną w art. 100 ust. 1 u.p.s. zasadą kierowania się w postępowaniu w sprawie świadczeń z pomocy społecznej dobrem korzystających z niej osób. Z treści art. 104 ust. 4 u.p.s. wynika również, że organ zobowiązany jest zatem do wszechstronnego rozważenia przesłanek w przepisie tym wymienionych. Wskazane przesłanki interpretować należy zgodnie z założeniami i celami ustawy o pomocy społecznej, w szczególności mając na względzie cele pomocy społecznej określone w powołanym wyżej art. 2 ust. 1 u.p.s. Należy również pamiętać, że zadaniem pomocy społecznej jest wspieranie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwienia im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka. Pomoc społeczna powinna w miarę możliwości doprowadzić do życiowego usamodzielnienia się (art. 3 u.p.s.). Powyższe oznacza ciężący na organie właściwym do rozpatrzenia wniosku obowiązek dokładnego ustalenia stanu faktycznego sprawy - aktualnej sytuacji zainteresowanego - także w kontekście powołanych zapisów ustawowych.

I OSK 2361/19, Uwarunkowania przyznania zasiłku okresowego w określonej wysokości. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 2974111 - wyrok z dnia 28 kwietnia 2020 r.

TEZA | aktualna

Rozmiar i czas trwania zasiłku okresowego winny być odpowiednie do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy, w tym winny uwzględniać potrzeby osób i rodzin korzystających z pomocy, jeżeli odpowiadają celom i mieszczą się w możliwościach pomocy społecznej.

I OSK 2362/19, Odmowa przyznania zasiłku celowego a uzasadnienie decyzji. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 2974088 - wyrok z dnia 28 kwietnia 2020 r.

TEZA | aktualna

Przepisy u.p.s. nie przewidują obowiązku zawarcia w uzasadnieniu decyzji szczegółowych danych dotyczących możliwości finansowych organu pomocy społecznej oraz ilości środków finansowych jakimi organ dysponuje, wysokości zasiłków udzielanych na jednego uprawnionego i ilości osób korzystających z tej formy pomocy.

I OSK 2364/19, Zasady przyznawania środków z pomocy społecznej. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 2974112 - wyrok z dnia 28 kwietnia 2020 r.

TEZA | aktualna

Organy pomocowe działają w oparciu o środki finansowe, których wysokość jest ściśle określona i w tak wyznaczonych granicach muszą realizować cele pomocy społecznej.

I OSK 5/20, Postępowanie w przedmiocie ustalania świadczeń nienależnie pobranych. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 2978408 - wyrok z dnia 28 kwietnia 2020 r.

TEZA | aktualna

Z wykładni językowej art. 104 ust. 3 u.p.s. wywieść należy, że wszystkie wymienione w nim elementy powinny znaleźć się w jednej decyzji, wydanej po przeprowadzeniu jednego postępowania rozstrzygającego wszystkie wskazane w tym przepisie kwestie. Przemawia za tym umieszczenie w wykładanym przepisie spójnika "oraz" i określenia decyzji administracyjnej w liczbie pojedynczej, a nie mnogiej.

I OSK 1423/19, Podstawa odmowy świadczeń z pomocy społecznej. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 3058983 - wyrok z dnia 28 kwietnia 2020 r.

TEZA | aktualna

Jeśli pracownicy socjalni nie wyrażają zgody na utrwalenie ich wizerunku podczas przeprowadzania wywiadu środowiskowego, to uzależnianie przez skarżącą przeprowadzenia tego wywiadu od możliwości nagrywania jego przebiegu przy użyciu kamery nie ma podstaw prawnych.

I OSK 2886/19, Niewyrażenie zgody na przeprowadzenie wywiadu środowiskowego jako podstawa do odmowy przyznania świadczenia z pomocy społecznej. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 3012454 - wyrok z dnia 24 kwietnia 2020 r.

TEZA | aktualna

Ponieważ zgoda na przeprowadzenie wyraża się w sposób konkludentny, przez przystąpienie do przeprowadzania wywiadu, zatem także brak zgody może zostać wyrażony w sposób dorozumiany, przez unikanie kontaktu, odmowę wpuszczenia do mieszkania, odmowę udzielania odpowiedzi, odmowę przedstawienia dokumentów. Niewyrażenie zgody na przeprowadzenie wywiadu nie musi być zwerybalizowane i wprost zakomunikowane, ważne jest, aby postawa ubiegającego się o świadczenie skutecznie uniemożliwiła przeprowadzenie wywiadu.

I OSK 2742/19, Cele pomocy społecznej. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 3012475 - wyrok z dnia 24 kwietnia 2020 r.

TEZA | aktualna

Definiując instytucję pomocy społecznej ustawodawca w art. 2 ust. 1 u.p.s. wskazał, że jest ona instytucją mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Cechą tak zdefiniowanej pomocy społecznej jest jej efektywność, udzielone środki powinny skutecznie pomóc w przezwycięzeniu trudnej sytuacji. Forma pomocy powinna zatem być tak dopasowana, aby konkretna potrzeba została możliwie skutecznie zaspokojona.

I OSK 1140/19, Sądowa kontrola uznaniowej decyzji organu. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 3034343 - wyrok z dnia 24 kwietnia 2020 r.

TEZA | aktualna

Decyzja wydawana w trybie art. 104 ust. 4 u.p.s. jest decyzją uznaniową. Oznacza to, że w przypadku decyzji uznaniowych sądowa kontrola ogranicza się do tego, czy organ administracji w sposób prawidłowy przeprowadził postępowanie dowodowe i czy wyjaśnił wszystkie okoliczności sprawy, tak aby mógł podjąć rozstrzygnięcie. W przypadku tego typu decyzji poza kontrolą pozostaje już sam proces wyboru następstwa prawnego, czyli podjęcie konkretnego rozstrzygnięcia.

I OSK 791/19, Ustalenie opłaty za pobyt w ośrodkach wsparcia. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 3012484 - wyrok z dnia 24 kwietnia 2020 r.

TEZA | aktualna

Przepis art. 97 ust. 1 u.p.s. nie zawiera żadnej kompetencji do "miarkowania" opłaty, nie przyznaje wydającemu decyzję uprawnienia do działania w ramach uznania administracyjnego, nie przewiduje też uwzględniania przy ustalaniu odpłatności sytuacji osobistej kierowanego do ośrodka wsparcia. Jedynym kryterium wskazanym w przepisie, jest przyznany zakres usług.

I OSK 3346/19, Treść decyzji o nienależnie pobranym świadczeniu. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 3041366 - wyrok z dnia 16 kwietnia 2020 r.

TEZA | aktualna

Decyzja wydawana na podstawie art. 6 pkt 16 u.p.s. nie może być wyłącznie decyzją określającą, że świadczenie zostało pobrane nienależnie. W art. 104 ust. 3 u.p.s. ustawodawca wyraźnie i jednoznacznie zobligował organ w decyzji uznającej świadczenie za nienależnie pobrane do dodatkowego orzeczenia nakazującego zwrot świadczenia nienależnego albo o odstąpieniu od żądania takiego zwrotu oraz, w razie rozstrzygnięcia o zwrocie świadczenia, do określenia terminu jego zwrotu.

I OSK 3345/19, Zwrot nienależnie pobranego świadczenia z pomocy społecznej. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 3047179 - wyrok z dnia 16 kwietnia 2020 r.

TEZA | aktualna

Norma art. 98 u.p.s. poprzez odwołanie się do pojęcia "zwrotu" świadczenia nienależnie pobranego jednoznacznie wyznacza zakres postępowania w powyższym przedmiocie. Poprzestanie na orzeczeniu stwierdzającym jakie świadczenie zostało nienależnie pobrane, nie wyczerpuje zakresu rozstrzygnięcia sprawy wyznaczonej tą normą. Tym samym zaniechanie w toku postępowania administracyjnego rozstrzygnięcia o zwrocie świadczeń nienależnie pobranych dyskredytuje podjęte decyzje na gruncie art. 98 u.p.s.

I OSK 3003/19, Zmiana decyzji w sprawie świadczeń z pomocy społecznej. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 3025692 - wyrok z dnia 16 kwietnia 2020 r.

TEZA | aktualna

Zmiany sytuacji prawnej lub faktycznej mające wpływ na istnienie lub rozmiar owej pomocy winny być uwzględnione od momentu ich wystąpienia.

I OSK 3389/19, Charakter sytuacji uzasadniających przyznanie specjalnego zasiłku celowego. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 3041341 - wyrok z dnia 16 kwietnia 2020 r.

TEZA | aktualna

Przepis art. 41 u.p.s. w sposób jednoznaczny wskazuje na wyjątkowy charakter przyznawanych na jego podstawie świadczeń. Tym kryterium odróżniającym od innych świadczeń jest okoliczność zaistnienia "szczególnie uzasadnionego przypadku", który nie jest tożsamy z niezbędną potrzebą bytową i równocześnie nie jest uzależniony od wymogu zachowania kryterium dochodowego. Ustawodawca w u.p.s. nie zdefiniował określenia "szczególnie uzasadnionych przypadków", pozostawiając w tym zakresie ocenę organowi wydającemu decyzję. O uprawnieniu do świadczeń z art. 41 u.p.s. nie decyduje bowiem dochód strony, lecz sytuacja życiowa, w której się ona znalazła.

I OSK 2680/19, Kwestia przyznania zasiłku z nałożeniem na stronę dodatkowych obowiązków.

- Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 3009592 - wyrok z dnia 12 marca 2020 r.

TEZA | aktualna

Przepis art. 106 ust. 5 u.p.s. nie znajduje zastosowania do weryfikacji decyzji już zrealizowanej, tj. której skutki zostały skonsumowane.

I OSK 2670/19, Data, od której przysługuje zasiłek stały. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 3041276 - wyrok z dnia 12 marca 2020 r.

TEZA | aktualna

Analiza art. 106 ust. 3 w zw. z art. 106 ust. 7 pkt 1 i ust. 9 u.p.s. wskazuje, że przepis ten łączy datę, od której przysługuje zasiłek stały, z miesiącem, w którym złożono wniosek o przyznanie świadczenia, wprowadzając jednocześnie uregulowania, które zapewniają ochronę strony w sytuacji toczącego się równoległe postępowania w przedmiocie orzeczenia o niepełnosprawności.

I OSK 631/19, Odmowa współpracy z organem pomocy społecznej. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 3010109 - wyrok z dnia 26 lutego 2020 r.

TEZA | aktualna

Skoro strona unika przeprowadzenia wywiadu środowiskowego, tym samym uniemożliwiając dokonanie prawidłowych ustaleń faktycznych, to nie może kwestionować negatywnych skutków wynikających ze swojej biernej czy negatywnej postawy.

I OSK 828/19, Obowiązek ponoszenia opłaty za pobyt w domu pomocy społecznej w kontekście obliczania dochodu w rodzinie. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 3034156 - wyrok z dnia 21 lutego 2020 r.

TEZA | aktualna

Przepis art. 61 ust. 2 pkt 2 lit. b u.p.s. należy rozumieć w ten sposób, że "posiadany dochód na osobę" dotyczy dochodu osoby zobowiązanej obliczonego jako dochód na osobę w rodzinie. W związku z tym na podstawie tego przepisu można obciążyć opłatą osobę, która nie posiada własnych dochodów, lub jej własne dochody są niższe niż kwota wskazana w tym przepisie, jeśli osoba ta gospodaruje wspólnie z innymi członkami rodziny i dochód na osobę w rodzinie jest odpowiednio wysoki.

I OSK 935/19, Obowiązek wnoszenia opłat za pobyt krewnego w domu pomocy społecznej. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 3043512 - wyrok z dnia 21 lutego 2020 r.

TEZA | aktualna

Organ administracji nie może w sposób arbitralny dokonać wyboru osoby, spośród osób zobowiązanych na podstawie art. 61 ust. 1 pkt 2 u.p.s., i tylko w stosunku do niej prowadzić postępowania.

TEZA | aktualna

Obowiązek wnoszenia opłat za pobyt krewnego w domu pomocy społecznej ustanowiony w art. 61 ust. 1 u.p.s. ma wyraźnie alimentacyjny charakter. Dotyczy w pierwszym rzędzie małżonków, którzy na gruncie k.r.o. obowiązani są, każdy według swych sił oraz swych możliwości zarobkowych i majątkowych, przyczyniać się do zaspokajania potrzeb rodziny, którą przez swój związek założyli (art. 27 k.r.o.), co jest w orzecznictwie traktowane jako obowiązek o charakterze alimentacyjnym, a w następnej kolejności najbliższych krewnych, przy czym najpierw zstępnych, a po nich wstępnych.

I OSK 567/19, Dochód utracony. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 2791302 - wyrok z dnia 14 lutego 2020 r.

TEZA | aktualna

Za dochód utracony należałoby uznać taki dochód, który istniał w miesiącu poprzedzającym złożenie podania, a nie istnieje w miesiącu w którym wnioskuje się o pomoc. Definicja z art. 8 ust. 3 u.p.s. za dochód uznaje przychód nie należny za dany miesiąc, ale przychód z miesiąca niezależnie od tytułu i źródła uzyskania. Przychód ten ma być uzyskany, co wskazuje na faktyczny aspekt sytuacji majątkowej strony.

I OSK 391/19, Okoliczności podlegające ocenie w sprawie o przyznanie pomocy w formie usług opiekuńczych. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 3027110 - wyrok z dnia 12 lutego 2020 r.

TEZA | aktualna

Przyznanie pomocy w sytuacji ograniczonych środków finansowych i dużej liczby wnioskodawców oraz osób oczekujących na wsparcie, wymaga wyjątkowych okoliczności, zaś ustalenie jej wymiaru wymaga uwzględnienia także uzasadnionych potrzeb innych osób ubiegających się o pomoc w formie usług opiekuńczych. Dlatego w każdej ze spraw organ pomocy społecznej rozważa sytuację życiową osoby ubiegającej się o pomoc, jej stan zdrowia i na tej podstawie ustala zakres niezbędnych dla niej usług opiekuńczych, biorąc pod uwagę możliwości świadczenia ww. pomocy przez ośrodek pomocy społecznej oraz potrzeby innych osób znajdujących się w sytuacji, o której mowa w art. 50 ust. 1 u.p.s.

I OSK 2543/19, Kolejność osób zobowiązanych do ponoszenia opłaty za pobyt osoby w domu pomocy społecznej. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 3026902 - wyrok z dnia 23 stycznia 2020 r.

TEZA | aktualna

Sformułowanie zawarte w art. 61 ust. 1 pkt 2 u.p.s. nie pozwala, w sytuacji zstępnych, na twierdzenie, że któryś z nich byłby zobowiązany w pierwszej kolejności (np. syn przed drugim synem czy córką), gdyż zarówno małżonek i wszyscy zstępni wymienieni są jako zobowiązani w tej samej kolejności.

I OSK 3593/18, Pomniejszenie dochodu o kwotę alimentów świadczonych na rzecz innych osób. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 2775476 - wyrok z dnia 17 stycznia 2020 r.

TEZA | aktualna

Odliczeniu od dochodu podlega kwota alimentów świadczonych na rzecz innych osób, w tym kwota alimentów zaległych. Wskazany przepis sam nie precyzuje, czy alimenty świadczone na rzecz innych osób, to wyłącznie alimenty świadczone na bieżąco.

I OSK 2423/19, Ustalenie wysokości zasiłku okresowego. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 3010760 - wyrok z dnia 8 stycznia 2020 r.

TEZA | aktualna

Rozmiar i czas trwania zasiłku okresowego winny być odpowiednie do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy, w tym winny uwzględniać potrzeby osób i rodzin korzystających z pomocy, jeżeli odpowiadają celom i mieszczą się w możliwościach pomocy społecznej.

I OSK 2295/19, Brak możliwości dziedziczenia prawa do zasiłku celowego. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 3059274 - wyrok z dnia 8 stycznia 2020 r.

TEZA | aktualna

Świadczenie z art. 40 ust. 2 u.p.s. ma charakter osobisty (warunkiem jego przyznania jest "niezbędna

potrzeba bytowa" - art. 39 ust. 1 u.p.s.) i nie może przejść na inną osobą, w tym na spadkobiercę.

I OSK 2335/19, Podwójna swoboda decyzyjna organów w sprawie o zwolnienie z opłat za pobyt w domu pomocy społecznej. Konieczność bezzwłocznej usługi protetycznej jako podstawa zwolnienia z opłat za pobyt w domu pomocy społecznej. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 2825841 - wyrok z dnia 19 grudnia 2019 r.

TEZA | aktualna

Swoboda decyzyjna organów w sprawie, o której mowa w art. 64 u.p.s. jest związana nie tylko z orzekaniem w warunkach uznania administracyjnego, lecz także z upoważnieniem do swobodnej oceny stanu faktycznego sprawy w zakresie sytuacji (osobistej, majątkowej, dochodowej, rodzinnej) osoby wnoszącej opłatę za pobyt w domu pomocy społecznej i ubiegającej się o całkowite lub częściowe zwolnienie od obowiązku ponoszenia tej opłaty. W sprawie o częściowe lub całkowite zwolnienie z obowiązku ponoszenia opłat za pobyt w domu pomocy społecznej właściwe organy dysponują więc podwójną swobodą decyzyjną, której zakresem są objęte ocena prawna stanu faktycznego sprawy oraz wybór rodzaju rozstrzygnięcia sprawy - decyzja pozytywna albo decyzja negatywna.

TEZA | aktualna

Konieczność bezzwłocznej usługi protetycznej stanowi niewątpliwie potrzebę o charakterze szczególnym, mieszczącą się przedmiotowo w obszarze pomocy społecznej. Jednak jest to potrzeba jednorazowa. Nie uzasadnia ona ulgi w dotychczasowo ponoszonej opłacie za pobyt w DPS, która nie jest zdarzeniem jednorazowym, lecz ma charakter permanentny.

I OSK 277/19, Przyznanie pomocy w formie specjalistycznych usług opiekuńczych osobom posiadającym rodzinę. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 2782449 - wyrok z dnia 12 grudnia 2019 r.

TEZA | aktualna

Przyznanie pomocy w formie specjalistycznych usług opiekuńczych na podstawie art. 50 ust. 2 u.p.s. w odróżnieniu od przyznawania takiej pomocy osobom samotnym na podstawie ust. 1 powołanego artykułu pozostawione jest uznaniu organu administracji, które pozwala organowi na wybór najbardziej właściwego rozstrzygnięcia. Oznacza to, że nawet spełnienie przesłanek przyznania tego rodzaju świadczenia nie przesądza o tym, że organ pomocy społecznej ma obowiązek orzec o ich przyznaniu. Uzasadnienie takiej decyzji musi precyzyjnie wskazywać, dlaczego organ wydał rozstrzygnięcie w takim a nie innym brzmieniu oraz pozwalać na dokładne ustalenie przesłanek, jakimi organ się kierował.

I OSK 33/19, Możliwość oparcia się na innych niż wywiad środowiskowy dowodach w sprawie o ustalenie odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 3034413 - wyrok z dnia 11 grudnia 2019 r.

TEZA | aktualna

Rodzinny wywiad środowiskowy lub jego aktualizacja jest nieodzownym elementem postępowania prowadzącego do wydania decyzji przyznającej lub odmawiającej przyznania świadczenia z pomocy społecznej. Ta forma postępowania wyjaśniającego nie może, co do zasady być zastąpiona innymi środkami dowodowymi. W sytuacji jednak, gdy osoba zobowiązana do współdziałania z organem pomocy społecznej prowadzącym postępowanie w sprawie dotyczącej świadczeń z pomocy społecznej w postaci ustalenia wysokości odpłatności osoby bliskiej strony postępowania w domu pomocy społecznej odmawia udziału w przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego, bądź unika ustalenia terminu jego przeprowadzenia, czy w inny sposób uniemożliwiania pracownikowi socjalnemu przeprowadzenia owego wywiadu, organ może ustalić istotne w sprawie okoliczności dotyczące sytuacji materialnej i osobistej tej strony postępowania na podstawie innych dostępnych dowodów, zgodnie z regułą wynikającą z art. 75 k.p.a.

I OSK 1865/19, Przesłanki przyznania zasiłki celowego. „Szczególnie uzasadniony przypadek” uzasadniający przyznanie specjalnego zasiłku celowego. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 2778165 - wyrok z dnia 10 grudnia 2019 r.

TEZA | aktualna

Zasiłek celowy przyznawany jest w celu zaspokojenia niezbędnej konkretnej potrzeby bytowej. Przez to pojęcie należy zaś rozumieć potrzebę usprawiedliwioną ze względu na zachowanie życia, zdrowia, a także odgrywania ról społecznych, możliwości zarobkowania i pełnienia funkcji członka rodziny. Jest to potrzeba uzasadniona podstawowym katalogiem dóbr zasługujących na ochronę, z założenia konsumująca się jednorazowo. Zasiłek celowy może być zatem przyznany na: zakup żywności, leków, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, pokrycie kosztów drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, organizację pogrzebu, pokrycie wydatków na leczenie. Wymienione wyżej potrzeby należą do najbardziej podstawowych i powinny być zaspokajane w pierwszej kolejności. Niemniej należy podkreślić, że katalog potrzeb, które leżą w orbicie działań pomocy społecznej, jest otwarty, a ich ocena zawsze wymaga indywidualnej analizy sytuacji konkretnej osoby i rodziny.

TEZA | aktualna

Przyznanie zasiłku celowego w każdym przypadku uzależnione jest od spełnienia obligatoryjnej przesłanki, jaką jest uzyskiwanie dochodu niższego od tzw. kryterium dochodowego wynikającego z art. 8 ust. 1 u.p.s. Niezależnie od zaistniałych trudności życiowych - organ przyznający świadczenia z pomocy społecznej obowiązany jest odmówić przyznania zasiłku celowego na podstawie art. 39 u.p.s. osobie, jeśli jej dochód przekracza ustawowe kryterium dochodowe.

TEZA | aktualna

Za "szczególnie uzasadniony przypadek" wskazuje się przypadek na tyle wyrazisty i odbiegający od sytuacji innych osób znajdujących się w trudnym położeniu, że uzasadnia przyznanie pomocy z uwagi na okazjonalność, nadzwyczajność występującego zdarzenia, które jest na tyle dotkliwe w skutkach, że dana osoba nie jest w stanie sobie z nim poradzić, nawet przy uwzględnieniu możliwości ludzkiej zapobiegliwości. "Szczególnie uzasadniony przypadek" to taka sytuacja życiowa osoby lub rodziny, która ponad wszelką wątpliwość, bez konieczności wnikliwych zabiegów interpretacyjnych istniejącego stanu rzeczy, pozwala stwierdzić, że tak drastyczne, tak dotkliwe w skutkach i ingerujące w plany życiowe zdarzenia nie należą do zdarzeń codziennych ani do zdarzeń nadzwyczajnych.

TEZA | aktualna

Za szczególne przypadki uzasadniające przyznanie specjalnego zasiłku celowego nie zostały uznane: spłata zadłużenia, opłacenie rachunku za gaz, brak środków na bieżące wydatki, uregulowanie opłat za pobyt w domu studenckim, zapłata kary za przejazd środkami komunikacji, zakup biletów MPK.

I OSK 191/19, Zawartość uzasadnienia wyroku sądu administracyjnego. Charakter prawny przepisu art. 18 ust. 1 pkt 3 u.p.s. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 2778290 - wyrok z dnia 10 grudnia 2019 r.

TEZA | aktualna

Z przepisu art. 18 ust. 1 pkt 3 u.p.s. wynika, że do zadań zleconych zakresu administracji rządowej realizowanych przez gminę należy organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Jest to zatem przepis kompetencyjny.

I OSK 130/19, Wielkość udzielanej pomocy w drodze zasiłku celowego a ocena możliwości, jakimi dysponuje organ przyznający świadczenie. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 2865600 - wyrok z dnia 6 grudnia 2019 r.

TEZA | aktualna

Przyznanie zasiłku celowego ma charakter uznaniowy i gdy już następuje, to jego wysokość jest uzależniona od wielkości posiadanych przez organ pomocy społecznej środków finansowych mających

służyć wsparciu wszystkich potrzebujących, którzy spełniają ustawowe kryteria do udzielenia takiej pomocy.

I OSK 1861/19, Zwolnienie z opłat za pobyt w domu pomocy społecznej w wypadku „uzasadnionych okoliczności”. Charakter decyzji w sprawie zwolnienia z opłaty za pobyt w domu pomocy społecznej. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 2777919 - wyrok z dnia 27 listopada 2019 r.

TEZA | aktualna

Przepis art. 64 pkt 2 u.p.s. wskazuje na możliwość wydania decyzji zwalniającej z opłat jeżeli występują "uzasadnione okoliczności". Pojęcie tych uzasadnionych okoliczności nie zostało sprecyzowane. Jednak wymienione w nim przykładowe okoliczności uzasadniające zwolnienie z opłat wskazują, że w zamiarem ustawodawcy było objęcie jego zakresem zastosowania zdarzeń związanych ze stanem zdrowia zobowiązanego lub członków jego rodziny jak również sytuacji nagłego pogorszenia się sytuacji materialnej będącej wynikiem zdarzeń niezależnych od woli zobowiązanego.

TEZA | aktualna

Decyzja wydawana na podstawie art. 64a u.p.s. nie ma charakteru uznaniowego, jeżeli osoba zobowiązana wystąpi z wnioskiem o zwolnienie i przedstawi wymienione w nim orzeczenia, organ zobowiązany jest do wydania decyzji o zwolnieniu z opłat.

I OSK 1782/19, Ustalanie wysokości opłaty za pobyt w domu pomocy społecznej. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 2778000 - wyrok z dnia 27 listopada 2019 r.

TEZA | aktualna

Treść art. 64 in principio u.p.s. jednoznacznie wskazuje, że zwolnienie z opłaty za pobyt w DPS może zostać dokonane jedynie na wniosek osoby wnoszącej opłatę za pobyt w DPS. Wskazanie w tym przepisie na "osobę wnoszącą opłatę" w doktrynie, jak i w orzecznictwie wiąże się z tym, że "zwolnienie z opłaty za pobyt w domu pomocy społecznej może dotyczyć sytuacji, w której określona opłata została ustalona w sposób przewidziany przepisami prawa. Zwolnienie takie musi się bowiem odnosić do skonkretyzowanego obowiązku strony. Nie znając zakresu takiego obowiązku, wnioskodawca nie może nawet stwierdzić, czy mu podoła, czy też powinien wystąpić z wnioskiem o całkowite lub częściowe zwolnienie z nieustalonej jeszcze opłaty".

I OSK 1712/19, Opłata za pobyt w domu pomocy społecznej. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 2866177 - wyrok z dnia 27 listopada 2019 r.

TEZA | aktualna

Zagadnienia różnicy wieku między skarżącym a pozostałym rodzeństwem; majątku rodzeństwa; tego, kto jest najbogatszym z rodzeństwa; znacznego kredytu obciążającego skarżącego, nie są istotne, ponieważ ustawodawca jednoznacznie uzależnia wysokość opłaty od dochodu poszczególnych obowiązanych, liczby osób w rodzinie (dochód na osobę w rodzinie) i kryterium dochodowego - nie zaś ich majątku.

I OSK 3119/18, Wymóg zezwolenia na prowadzenie placówki zapewniającej całodobową opiekę. Dopuszczalność prowadzenia przez fundację posiadającą status organizacji pożytku publicznego placówki, o której mowa w art. 69 ust. 1 u.p.s. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 2768694 - wyrok z dnia 20 listopada 2019 r.

TEZA | aktualna

Jeżeli w danym budynku świadczy się osobom niepełnosprawnym, przewlekłe chorym lub osobom w podeszłym wieku, cały pakiet usług określonych w art. 68 ust. 1 u.p.s. należy uznać, że jest to placówka w rozumieniu art. 67 ust. 1 powołanej ustawy, do prowadzenia której wymagane jest zezwolenie.

TEZA | aktualna

Artykuł 6 ustawy z 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie stanowi jedynie, że działalność pożytku publicznego nie jest, z zastrzeżeniem art. 9 ust. 1, działalnością gospodarczą w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej, i może być prowadzona jako działalność nieodpłatna lub jako działalność odpłatna. Ani wymieniony przepis, ani żaden inny przepis ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz ustawy o pomocy społecznej nie zawiera normy pozwalającej skutecznie twierdzić, że fundacja posiadająca status organizacji pożytku publicznego może prowadzić placówkę, o której mowa w art. 69 ust. 1 u.p.s. bez zezwolenia wojewody.

I OSK 4419/18, Pojęcie dochodu na gruncie ustawy o pomocy społecznej. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 2758882 - wyrok z dnia 20 listopada 2019 r.

TEZA | aktualna

Na gruncie ustawy o pomocy społecznej pod pojęciem dochodu należy rozumieć wszystkie przychody bez względu na tytuł i źródło ich uzyskania, z wyłączeniem odliczeń i pomniejszeń enumeratywnie w nich wymienionych. Katalog wyłączeń zawarty w art. 8 ust. 4 u.p.s. ma charakter zamknięty, a zatem niewymienione w nim przychody podlegają wliczeniu do dochodu branego pod uwagę przy ustalaniu wysokości świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. W konsekwencji tego świadczenie pieniężne wypłacane z tytułu ubezpieczenia, w tym przypadku szkolnego, jako niewymienione w art. 8 ust. 4 ww. ustawy, podlega wliczeniu do dochodu stanowiącego podstawę obliczenia kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.

I OSK 4420/18, Pojęcie dochodu na gruncie ustawy o pomocy społecznej. Kwota świadczenia pieniężnego wypłaconego z polisy ubezpieczeniowej przez towarzystwo ubezpieczeniowe, jako dochód stanowiący podstawę obliczenia kryterium dochodowego na osobę w rodzinie. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 2774725 - wyrok z dnia 20 listopada 2019 r.

TEZA | aktualna

Na gruncie ustawy o pomocy społecznej pod pojęciem dochodu należy rozumieć wszystkie przychody bez względu na tytuł i źródło ich uzyskania, z wyłączeniem odliczeń i pomniejszeń enumeratywnie w nich wymienionych. Przy czym, katalog wyłączeń zawarty w art. 8 ust. 4 ma charakter zamknięty, a zatem niewymienione w nim przychody podlegają wliczeniu do dochodu branego pod uwagę przy ustalaniu wysokości świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

TEZA | aktualna

Kwota świadczenia pieniężnego wypłaconego z polisy ubezpieczeniowej przez towarzystwo ubezpieczeniowe, jako niewymieniona w art. 8 ust. 4 u.p.s., podlega wliczeniu do dochodu stanowiącego podstawę obliczenia kryterium dochodowego na osobę w rodzinie. Kwota ta nie stanowi bowiem żadnej z wymienionych w art. 8 ust. 4 ustawy wartości. Przede wszystkim nie stanowi jednorazowego świadczenia socjalnego, o którym mowa w art. 8 ust. 4 pkt 1. Ustawodawca wprawdzie nie podaje definicji jednorazowego świadczenia socjalnego, ale należy przez to rozumieć inne rodzaje socjalnego wsparcia, przyznawane jednorazowo w formie pieniężnej, np. zapomoga związana z urodzeniem dziecka, dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu urodzenia dziecka, zapomoga z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych. Świadczenie z ubezpieczenia cywilnego lub ubezpieczenia społecznego (w tym odszkodowanie z tytułu uszczerbku na zdrowiu) jest zaś odszkodowaniem za poniesioną stratę i krzywdę, a jego celem jest odtworzenie utraconych dóbr materialnych i niematerialnych. Nie zmienia to jednak faktu, że otrzymanie odszkodowania w sposób istotny zmienia sytuację majątkową jego adresata i nie może być obojętne dla oceny możliwości samodzielnego zaspokajania potrzeb.

I OW 143/19, Ustalanie właściwości miejscowej gminy w postępowaniu w sprawie świadczeń z pomocy społecznej dla osoby bezdomnej. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 2865356 - wyrok z dnia 6 listopada 2019 r.

TEZA | aktualna

W przypadku osoby bezdomnej, z oczywistych względów, nie może być mowy o miejscu zamieszkania. Nie bada się zatem jej zamiaru co do stałego pobytu, lecz ustala się gminę ostatniego miejsca zameldowania na pobyt stały.

I OSK 391/18, Kwoty umorzonych należności związanych z zaległymi opłatami z tytułu czynszu najmu lokalu mieszkalnego jako dochód w rozumieniu art. 3 pkt 1 lit. a u.ś.r. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 2768966 - wyrok z dnia 2 października 2019 r.

TEZA | aktualna

Ustawa podatkowa nie zawiera definicji pojęcia "świadczenia z pomocy społecznej", którym posługuje się w art. 21 ust. 1 pkt 79 u.p.d.o.f., wobec tego należy odwołać się do art. 36 u.p.s., który jednoznacznie i wyczerpująco określa, jakie świadczenia pieniężne i niepieniężne są świadczeniami z pomocy społecznej. Wśród wymienionych w art. 36 u.p.s. świadczeń brak jest wskazania kwot umorzonych należności związanych z zaległymi opłatami z tytułu czynszu najmu lokalu mieszkalnego. Zatem nawet jeżeli tego rodzaju umorzenie następuje z uwagi na trudną sytuacją materialno-bytową dłużnika, to brak podstaw do uznania, że kwoty umorzonych należności z tego tytułu są objęte dyspozycją art. 21 ust. 1 pkt 79 u.p.d.o.f.

I OSK 1365/19, Artykuł 2 ust. 1 u.p.s. jako podstawa samodzielnych roszczeń dla ubiegających się o pomoc społeczną. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 2742374 - wyrok z dnia 25 września 2019 r.

TEZA | aktualna

Przepis art. 2 ust. 1 u.p.s. określa cele pomocy społecznej jako instytucji polityki społecznej państwa i nie stanowi źródła samodzielnych roszczeń dla ubiegających się o pomoc.

I OSK 1132/19, Subsydiarny charakter pomocy społecznej. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 2866407 - wyrok z dnia 18 września 2019 r.

TEZA | aktualna

Celem pomocy społecznej nie jest stałe zastępowanie osobistej aktywności osób w zakresie dostarczania rodzinie środków utrzymania. Pomoc społeczna nie może bowiem polegać na stałym zapewnieniu środków utrzymania i ma jedynie subsydiarny charakter w stosunku do aktywności samego zainteresowanego.

I OSK 1236/19, Okres objęty decyzją wydaną w celu ustalenia opłaty za pobyt w domu pomocy społecznej. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 2728495 - wyrok z dnia 10 września 2019 r.

TEZA | aktualna

Wydanie decyzji na podstawie art. 59 ust. 1 w związku z art. 61 ust. 1 i ust. 2 u.p.s. w celu ustalenia opłaty za pobyt w domu pomocy społecznej może obejmować okres przed wydaniem decyzji, a więc oddziaływać wstecz. Od momentu przyjęcia do domu pomocy rozpoczyna się pobyt w nim, który zgodnie z art. 60 ust. 1 u.p.s. jest odpłatny. Nie w każdym przypadku będzie możliwe wydanie decyzji ustalającej opłatę za pobyt jednocześnie z decyzją o skierowaniu do takiego domu. Tymczasem zobowiązanie istnieje począwszy od dnia powstania tego obowiązku, czyli od dnia umieszczenia osoby uprawnionej w domu pomocy społecznej, gdyż decyzja ta konkretyzuje obowiązek powstający z mocy prawa z dniem zaistnienia takiego zdarzenia prawnego.

I OSK 1164/19, Cechy ubiegającego się o świadczenie z pomocy społecznej, które nie mogą być uznane za brak współdziałania. Dostosowanie treści kontraktu socjalnego do wieku i stanu świadomości ubiegającego się o świadczenie z pomocy społecznej. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 2739860 - wyrok z dnia 10 września 2019 r.

TEZA | aktualna

Za brak współdziałania nie może być uznana nieumiejętność osoby korzystającej z pomocy społecznej; nieudolność, nieporadność czy ograniczona zdolność percepcji świadczeniobiorcy.

TEZA | aktualna

Odmowa podpisania kontraktu socjalnego, w postaci sugerowanej przez pracownika socjalnego, bez przedłożenia projektu kontraktu na piśmie i bez pisemnego, pogłębionego pouczenia, dostosowanego do wieku i stanu świadomości skarżącego (art. 8 i 9 k.p.a.), nie spełniła przesłanek z art. 4, art. 6 pkt 6 i art. 108 ust. 1 u.p.s.

I OSK 4373/18, Pojęcie rodziny na gruncie ustawy o pomocy społecznej. Pozostawanie osoby całkowicie ubezwłasnowolnionej w rodzinie opiekuna w rozumieniu art. 6 pkt 14 u.p.s. -

Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 2778834 - wyrok z dnia 29 sierpnia 2019 r.

TEZA | aktualna

Faktyczny związek, o którym mowa w art. 6 pkt 14 u.p.s., oznacza codzienne współdziałanie osób zmierzające do lepszego zaspokojenia ich potrzeb życiowych (mieszkaniowych, żywnościowych) i polegających na zapewnieniu dochodu stanowiącego źródło ich utrzymania. Ustawodawca uznanie za rodzinę uzależnił także od wymogu wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania. Wspólnie gospodarować oznacza wspólne prowadzenie gospodarstwa domowego. Cechami charakterystycznymi dla prowadzenia wspólnego gospodarstwa domowego może być udział i wzajemna ścisła współpraca w załatwianiu codziennych spraw związanych z prowadzeniem domu, niezarobkowanie i pozostawanie w związku z tym na całkowitym lub częściowym utrzymaniu osoby, z którą się gospodarstwo domowe prowadzi, a wszystko to dodatkowo uzupełnione jest cechami stałości, które tego typu sytuację charakteryzują. Istotną cechą wspólnego gospodarowania jest również pozostawanie na utrzymaniu osoby, z którą takie gospodarstwo się tworzy, a także dzielenie lokalu mieszkalnego w sposób pozwalający stwierdzić, że koncentruje się w nim aktywność życiowa osoby zamieszkującej.

TEZA | aktualna

Opieka prawna nie oznacza obowiązku włączenia osoby pozostającej pod opieką do wspólności domowej opiekuna. Pieczę nad osobą pozostającą pod opieką należy bowiem odróżnić od faktycznej pieczy, którą sprawują osoby zamieszkujące razem z osobą pozostającą pod opieką. Oddzielne zamieszkiwanie opiekuna prawnego i osoby pozostającej pod opieką, która np. została umieszczona w szpitalu czy choćby w domu pomocy społecznej, nie będzie więc realizowało przesłanki pozostawania osoby całkowicie ubezwłasnowolnionej w rodzinie opiekuna w rozumieniu art. 6 pkt 14 u.p.s.

I OSK 917/19, Przyznanie usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych osobom, które nie są samotne. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 2778884 - wyrok z dnia 28 sierpnia 2019 r.

TEZA | aktualna

Organ administracji publicznej rozstrzygając o przyznaniu usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych na podstawie art. 50 ust. 2 u.p.s. podejmuje decyzję w ramach tzw. uznania administracyjnego, mając na uwadze - w świetle okoliczności danej sprawy - interes społeczny i słuszny interes obywateli. Uznaniowy charakter decyzji w przedmiocie przyznania usług opiekuńczych powoduje natomiast, że nawet w przypadku spełnienia wszystkich ustawowych przesłanek, organ pomocy społecznej może przyznać ją w wymiarze i zakresie, który uzna za niezbędny.

I OSK 4406/18, Kryteria przyznania specjalnego zasiłku celowego. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 2704913 - wyrok z dnia 7 sierpnia 2019 r.

TEZA | aktualna

Przepis art. 41 u.p.s. nie może w żadnym razie prowadzić do powstania sytuacji, w której wnioskodawca uczyni z pomocy społecznej swoje stałe źródło utrzymania. Interpretacja taka byłaby niedopuszczalna jako sprzeczna z intencją ustawodawcy, a zwłaszcza z ustanowioną w art. 2 ust. 1 u.p.s. zasadą pomocniczości.

I OSK 4094/18, Ustalenie odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 2717599 - wyrok z dnia 19 lipca 2019 r.

TEZA | aktualna

Organ administracji jest wprawdzie zobowiązany do poddania sytuacji podmiotu wnioskującego, w świetle przesłanek określonych w punktach 1-4 art. 64 u.p.s., jednak organ ten może uwzględnić także inne okoliczności niż wskazane w przepisie, uznając je za szczególnie uzasadnione. Muszą być to okoliczności szczególnie uzasadnione i związane z wyjątkową lub trudną sytuacją podmiotu ubiegającego się o zwolnienie. Okoliczności te powinny ponadto być związane z sytuacją rodzinną (pkt 1-3), osobistą (pkt 2 lub 4) lub majątkowo-dochodową (pkt 2 lub 3) osoby ubiegającej się o zwolnienie lub członka jej rodziny.

TEZA | aktualna

Swoboda decyzyjna organów w sprawie, o której mowa w art. 64 u.p.s. jest związana nie tylko z orzekaniem w warunkach uznania administracyjnego, lecz także z upoważnieniem do swobodnej oceny stanu faktycznego sprawy w zakresie sytuacji (osobistej, majątkowej, dochodowej, rodzinnej) osoby wnoszącej opłatę za pobyt w domu pomocy społecznej i ubiegającej się o całkowite lub częściowe zwolnienie od obowiązku ponoszenia tej opłaty.

I OSK 659/19, Postępowanie w sprawie uchylenia lub zmiany decyzji na podstawie art. 106 ust. 5 u.p.s. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 2725764 - wyrok z dnia 11 lipca 2019 r.

TEZA | aktualna

Tryb przewidziany w art. 106 ust. 5 u.p.s. to dodatkowy, zupełnie odrębny tryb wzruszenia ostatecznej decyzji administracyjnej funkcjonujący niezależnie i obok innych trybów uregulowanych w Rozdziale 12 Działu II k.p.a., tryb ani nie wyłączający, ani nie zastępujący art. 161 k.p.a.

I OSK 308/19, Zasiłek celowy w sytuacji klęsk i zdarzeń losowych. Ocena przesłanek przyznania pomocy społecznej w formie zasiłku celowego. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 2783766 - wyrok z dnia 28 czerwca 2019 r.

TEZA | aktualna

Pomoc w postaci zasiłku celowego z art. 40 ust. 2 u.p.s. ma służyć obywatelom w najcięższych sytuacjach życiowych, kiedy ich podstawowe potrzeby egzystencjalne nie mogą być przez nich zaspokojone we własnym zakresie. Świadczenie przyznawane na podstawie art. 40 ust. 2 u.p.s. "ma służyć osobom znajdującym się w szczególnych dla nich sytuacjach, kiedy ich podstawowe potrzeby nie mogą zostać zaspokojone, narażając ich na egzystencję w warunkach nieodpowiadających godności człowieka. Zasiłek taki nie musi być zatem wypłacony każdemu, kto jest właścicielem nieruchomości dotkniętej zdarzeniem losowym lub klęską żywiołową czy też ekologiczną. W przypadku zasiłku celowego organ administracyjny wydaje decyzję oceniając całokształt sytuacji strony i jej rodziny, mającej wpływ na zakres zaspokojenia zgłoszonych potrzeb, uwzględniając przy tym sytuację ogólną, czyli wysokość posiadanych środków, liczbę osób wymagających pomocy. Dopiero po ustaleniu, że taka pomoc jest niezbędna, organ może przyznać (ale nie musi) zasiłek celowy, biorąc pod uwagę przytoczone okoliczności przemawiające za udzieleniem pomocy, jak i przeciw jej udzieleniu, co odnosi się również do wysokości przyznanej pomocy. Spełnienie kryteriów przez osobę ubiegającą się o zasiłek celowy nie oznacza zatem, że istnieje po jej stronie roszczenie o przyznanie świadczenia.

TEZA | aktualna

Oceniając przesłankę przyznania pomocy społecznej w formie zasiłku celowego, o jakim mowa w art. 39, 40 i 41 u.p.s. należy wskazać, że ustawa o pomocy społecznej nie zawiera wyczerpującej definicji legalnej

pojęcia "niezbędnej potrzeby bytowej". W art. 39 ust. 2 u.p.s. ustawodawca wskazał jedynie przykładowo (o czym świadczy użyty tam zwrot: "w szczególności"), że może w takim przypadku chodzić o pokrycie kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu".

TEZA | aktualna

Przepis art. 40 u.p.s. normuje szczególne zasady przyznawania zasiłku celowego, bowiem w wyjątkowych sytuacjach mogą otrzymać go osoby lub rodziny przekraczające ustalone w ustawie kryterium dochodowe. Podkreślenia wymaga, że uchylenie kryterium dochodowego nie oznacza uchylenia celu, w jakim udzielana jest pomoc społeczna, tj. wspieranie danych osób w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb. Czym innym jest bowiem przesłanka kryterium dochodowego, a czym innym przesłanka wynikająca z art. 3 u.p.s., który określa zasady i cele pomocy społecznej. Zasady zawarte zarówno w art. 3, jak i w art. 2 u.p.s. mają zastosowanie do wszystkich rodzajów świadczeń z pomocy społecznej, choć z oczywistymi modyfikacjami wynikającymi z poszczególnych form tej pomocy. Pomoc społeczna jest bowiem instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości, o czym stanowi art. 2 ust. 1 u.p.s. W konsekwencji powyższego zasiłek celowy, o którym mowa w art. 40 u.p.s., nie ma charakteru odszkodowawczego - co wymaga podkreślenia - i nie może być traktowany jako rekompensata za straty spowodowane klęską żywiołową.

I OSK 3531/18, Zwrot nienależnie pobranego świadczenia z pomocy społecznej. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 2700834 - wyrok z dnia 25 czerwca 2019 r.

TEZA | aktualna

Istotnym elementem odpowiedniego stosowania art. 104 ust. 4 u.p.s. w przypadkach szczególnie uzasadnionych, jest ewentualność powstania nadmiernego obciążenia lub zniweczenia skutków udzielanej pomocy, co uzasadnia rozważenie możliwości odstąpienia od żądania zwrotu. Warunkiem zaś zastosowania art. 104 ust. 4 u.p.s. jest wystąpienie szczególnych okoliczności, które czyniłyby żądanie zwrotu nieuzasadnionym. Przepisy ustawy o pomocy społecznej nie zawierają definicji legalnej tego określenia, jednak biorąc pod uwagę przepisy art. 98 i art. 104 ust. 4 u.p.s. należałoby przyjąć, że pod określeniem tym można rozumieć takie sytuacje, które mają charakter nadzwyczajny i w takim stopniu rzutują na sytuację osoby zobowiązanej do zwrotu, że nieuzasadnionym byłoby egzekwowanie nienależnie pobranego świadczenia. Wymaganej w świetle ww. przepisu oceny wyjątkowości ("szczególności") danego przypadku, w którym określona osoba lub osoby zwracają się o odstąpienie od żądania zwrotu wydatków, należy dokonywać na tle sytuacji innych osób korzystających z pomocy społecznej. Oceny tej jednak nie można dokonać bez wyjaśnienia istotnych dla sprawy okoliczności, co z kolei nie może nastąpić bez aktywnego udziału wnioskodawcy.

TEZA | aktualna

Trudna sytuacja dochodowa nie zawsze stoi na przeszkodzie domaganiu się zwrotu nienależnie pobranego świadczenia. Przepis art. 98 u.p.s. stanowi bowiem, że świadczenia nienależnie pobrane podlegają zwrotowi od osoby lub rodziny korzystającej ze świadczeń z pomocy społecznej, niezależnie od dochodu rodziny. Art. 104 ust. 4 stosuje się odpowiednio. Stosownie zaś do tego przepisu, w przypadkach szczególnie uzasadnionych, zwłaszcza jeżeli żądanie zwrotu wydatków na udzielone świadczenie, z tytułu opłat określonych w ustawie oraz z tytułu nienależnie pobranych świadczeń w całości lub w części stanowiłoby dla osoby zobowiązanej nadmierne obciążenie lub też niweczyłoby skutki udzielanej pomocy, właściwy organ, który wydał decyzję w sprawie zwrotu należności, o których mowa w ust. 1, na wniosek pracownika socjalnego lub osoby zainteresowanej, może odstąpić od żądania takiego zwrotu, umorzyć kwotę nienależnie pobranych świadczeń w całości lub w części, odroczyć termin płatności albo rozłożyć na raty. Zaznaczyć jednak w tym miejscu należy, że decyzje wydane na podstawie art. 104 ust. 4 u.p.s. mają charakter uznaniowy. Takie rozstrzygnięcia organów administracji charakteryzują się tym, że po dokonaniu ustalenia, iż strona spełnia przesłanki normatywne, od zaistnienia których uzależniona jest możliwość zastosowania instytucji z art. 104 ust. 4 u.p.s., organ nie ma obowiązku orzekać zgodnie z wnioskiem strony. Nawet zatem trudna sytuacja bytowa osoby zobowiązanej nie zwalnia z obowiązku zwrotu świadczenia, gdyż znaczny ciężar związany z wykonaniem tego obowiązku nie jest jeszcze równoznaczny ze

"szczególnym przypadkiem", o którym mowa w art. 104 ust. 4 u.p.s. Z kolei sądowa kontrola takiej decyzji ogranicza się do zbadania, czy w toku postępowania organy należycie przeprowadziły postępowanie, a w szczególności, czy podjęły wszelkie czynności niezbędne do prawidłowego ustalenia stanu faktycznego i wszelkich istotnych dla rozstrzygnięcia okoliczności, a także czy dokonana przez te organy ocena prawna tych ustaleń została wyczerpująco uzasadniona. O ile więc organy przeprowadzą prawidłowo postępowanie wyjaśniające i uargumentują w sposób przekonywujący swoją decyzję wydaną w granicach przysługującego im uznania, to sąd administracyjny nie ma podstaw do zakwestionowania takiej decyzji i oceny jej słuszności.

I OSK 3533/18, Zwrot nienależnie pobranego świadczenia z pomocy społecznej. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 2700723 - wyrok z dnia 25 czerwca 2019 r.

TEZA | aktualna

Istotnym elementem odpowiedniego stosowania art. 104 ust. 4 u.p.s. w przypadkach szczególnie uzasadnionych, jest ewentualność powstania nadmiernego obciążenia lub zniweczenia skutków udzielanej pomocy, co uzasadnia rozważenie możliwości odstąpienia od żądania zwrotu. Warunkiem zaś zastosowania art. 104 ust. 4 u.p.s. jest wystąpienie szczególnych okoliczności, które czyniłyby żądanie zwrotu nieuzasadnionym.

TEZA | aktualna

Trudna sytuacja dochodowa nie zawsze stoi na przeszkodzie domaganiu się zwrotu nienależnie pobranego świadczenia. Przepis art. 98 u.p.s. stanowi bowiem, że świadczenia nienależnie pobrane podlegają zwrotowi od osoby lub rodziny korzystającej ze świadczeń z pomocy społecznej, niezależnie od dochodu rodziny. Art. 104 ust. 4 stosuje się odpowiednio. Stosownie zaś do tego przepisu, w przypadkach szczególnie uzasadnionych, zwłaszcza jeżeli żądanie zwrotu wydatków na udzielone świadczenie, z tytułu opłat określonych w ustawie oraz z tytułu nienależnie pobranych świadczeń w całości lub w części stanowiłoby dla osoby zobowiązanej nadmierne obciążenie lub też niweczyłoby skutki udzielanej pomocy, właściwy organ, który wydał decyzję w sprawie zwrotu należności, o których mowa w ust. 1, na wniosek pracownika socjalnego lub osoby zainteresowanej, może odstąpić od żądania takiego zwrotu, umorzyć kwotę nienależnie pobranych świadczeń w całości lub w części, odroczyć termin płatności albo rozłożyć na raty. Zaznaczyć jednak w tym miejscu należy, że decyzje wydane na podstawie art. 104 ust. 4 u.p.s. mają charakter uznaniowy. Takie rozstrzygnięcia organów administracji charakteryzują się tym, że po dokonaniu ustalenia, iż strona spełnia przesłanki normatywne, od zaistnienia których uzależniona jest możliwość zastosowania instytucji z art. 104 ust. 4 u.p.s., organ nie ma obowiązku orzekać zgodnie z wnioskiem strony.

I OSK 3640/18, Zwrot nienależnie pobranego świadczenia z pomocy społecznej. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 2700662 - wyrok z dnia 25 czerwca 2019 r.

TEZA | aktualna

Trudna sytuacja dochodowa nie zawsze stoi na przeszkodzie domaganiu się zwrotu nienależnie pobranego świadczenia. Przepis art. 98 u.p.s. stanowi bowiem, że świadczenia nienależnie pobrane podlegają zwrotowi od osoby lub rodziny korzystającej ze świadczeń z pomocy społecznej, niezależnie od dochodu rodziny. Art. 104 ust. 4 stosuje się odpowiednio. Stosownie zaś do tego przepisu, w przypadkach szczególnie uzasadnionych, zwłaszcza jeżeli żądanie zwrotu wydatków na udzielone świadczenie, z tytułu opłat określonych w ustawie oraz z tytułu nienależnie pobranych świadczeń w całości lub w części stanowiłoby dla osoby zobowiązanej nadmierne obciążenie lub też niweczyłoby skutki udzielanej pomocy, właściwy organ, który wydał decyzję w sprawie zwrotu należności, o których mowa w ust. 1, na wniosek pracownika socjalnego lub osoby zainteresowanej, może odstąpić od żądania takiego zwrotu, umorzyć kwotę nienależnie pobranych świadczeń w całości lub w części, odroczyć termin płatności albo rozłożyć na raty. Zaznaczyć jednak w tym miejscu należy, że decyzje wydane na podstawie art. 104 ust. 4 u.p.s. mają charakter uznaniowy. Takie rozstrzygnięcia organów administracji charakteryzują się tym, że po dokonaniu ustalenia, iż strona spełnia przesłanki normatywne, od zaistnienia których uzależniona jest możliwość zastosowania instytucji z art. 104 ust. 4 u.p.s., organ nie ma obowiązku orzekać zgodnie z wnioskiem

strony.

I OSK 3577/18, Żądanie zwrotu nienależnie pobranego świadczenia przez organ pomocy społecznej. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 2690500 - wyrok z dnia 25 czerwca 2019 r.

TEZA | aktualna

Nawet trudna sytuacja bytowa osoby zobowiązanej nie zwalnia z obowiązku zwrotu świadczenia, gdyż znaczny ciężar związany z wykonaniem tego obowiązku nie jest jeszcze równoznaczny ze "szczególnym przypadkiem", o którym mowa w art. 104 ust. 4 u.p.s.

I OSK 3581/18, Odstąpienie od żądania zwrotu świadczeń z pomocy społecznej. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 2690526 - wyrok z dnia 25 czerwca 2019 r.

TEZA | aktualna

Istotnym elementem odpowiedniego stosowania art. 104 ust. 4 u.p.s. w przypadkach szczególnie uzasadnionych, jest ewentualność powstania nadmiernego obciążenia lub zniweczenia skutków udzielanej pomocy, co uzasadnia rozważenie możliwości odstąpienia od żądania zwrotu. Warunkiem zaś zastosowania art. 104 ust. 4 u.p.s. jest wystąpienie szczególnych okoliczności, które czyniłyby żądanie zwrotu nieuzasadnionym.

I OSK 3578/18, Sądowa kontrola decyzji uznaniowej. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 2690621 - wyrok z dnia 25 czerwca 2019 r.

TEZA | aktualna

Sądowa kontrola decyzji ogranicza się do zbadania, czy w toku postępowania organy należycie przeprowadziły postępowanie, a w szczególności, czy podjęły wszelkie czynności niezbędne do prawidłowego ustalenia stanu faktycznego i wszelkich istotnych dla rozstrzygnięcia okoliczności, a także czy dokonana przez te organy ocena prawna tych ustaleń została wyczerpująco uzasadniona. O ile więc organy przeprowadzą prawidłowo postępowanie wyjaśniające i uargumentują w sposób przekonujący swoją decyzję wydaną w granicach przysługującego im uznania, to sąd administracyjny nie ma podstaw do zakwestionowania takiej decyzji i oceny jej słuszności.

I OSK 3580/18, Uznaniowy charakter decyzji w przedmiocie odstąpienia od żądania zwrotu opłat. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 2690581 - wyrok z dnia 25 czerwca 2019 r.

TEZA | aktualna

Decyzje wydane na podstawie art. 104 ust. 4 u.p.s. mają charakter uznaniowy. Takie rozstrzygnięcia organów administracji charakteryzują się tym, że po dokonaniu ustalenia, iż strona spełnia przesłanki normatywne, od zaistnienia których uzależniona jest możliwość zastosowania instytucji z art. 104 ust. 4 u.p.s., organ nie ma obowiązku orzekać zgodnie z wnioskiem strony.

I OSK 3579/18, Przesłanki odstąpienia przez organ od żądania zwrotu należności za pobyt w domu pomocy społecznej. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 2690478 - wyrok z dnia 25 czerwca 2019 r.

TEZA | aktualna

Warunkiem zastosowania art. 104 ust. 4 u.p.s. jest wystąpienie szczególnych okoliczności, które czyniłyby żądanie zwrotu nieuzasadnionym. Pod określeniem tym można rozumieć takie sytuacje, które mają charakter nadzwyczajny i w takim stopniu rzutują na sytuację osoby zobowiązanej do zwrotu, że nieuzasadnionym byłoby egzekwowanie nienależnie pobranego świadczenia. Wymaganej w świetle ww. przepisu oceny wyjątkowości ("szczególności") danego przypadku, w którym określona osoba lub osoby

zwracają się o odstąpienie od żądania zwrotu wydatków, należy dokonywać na tle sytuacji innych osób korzystających z pomocy społecznej. Oceny tej jednak nie można dokonać bez wyjaśnienia istotnych dla sprawy okoliczności, co z kolei nie może nastąpić bez aktywnego udziału wnioskodawcy.

I OSK 3532/18, Zwrot nienależnie pobranego świadczenia z pomocy społecznej. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 2700783 - wyrok z dnia 25 czerwca 2019 r.

TEZA | aktualna

Trudna sytuacja bytowa osoby zobowiązanej nie zwalnia z obowiązku zwrotu świadczenia, gdyż znaczny ciężar związany z wykonaniem tego obowiązku nie jest jeszcze równoznaczny ze "szczególnym przypadkiem", o którym mowa w art. 104 ust. 4 u.p.s. Z kolei sądowa kontrola takiej decyzji ogranicza się do zbadania, czy w toku postępowania organy należycie przeprowadziły postępowanie, a w szczególności, czy podjęły wszelkie czynności niezbędne do prawidłowego ustalenia stanu faktycznego i wszelkich istotnych dla rozstrzygnięcia okoliczności, a także czy dokonana przez te organy ocena prawna tych ustaleń została wyczerpująco uzasadniona. O ile więc organy przeprowadzą prawidłowo postępowanie wyjaśniające i uargumentują w sposób przekonywujący swoją decyzję wydaną w granicach przysługującego im uznania, to sąd administracyjny nie ma podstaw do zakwestionowania takiej decyzji i oceny jej słuszności.

I OSK 3936/18, Skuteczność zarzutu naruszenia granic orzekania sądu administracyjnego. Cele, na jakie może być przyznany zasiłek celowy. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 2725978 - wyrok z dnia 12 czerwca 2019 r.

TEZA | aktualna

Przepis art. 39 ust. 2 u.p.s. wymienia cele, na jakie może być przyznany zasiłek celowy. Potrzeby te można uznać za preferowane przez ustawodawcę. Jednakże organ pomocy społecznej może przyznać świadczenie na zaspokojenie innej niezbędnej potrzeby bytowej. Wyliczenie to ma bowiem charakter przykładowy, a jego treść wskazuje, że ta forma pomocy społecznej, (co zresztą wynika z samej nazwy "zasiłek celowy") nie jest przewidziana na pokrywanie pełnych kosztów utrzymania osoby objętej pomocą, lecz ma charakter pomocy doraźnej ukierunkowanej na konkretny cel bytowy. Ustawodawca użył w konstrukcji powyższego przepisu pojęcia niedookreślonego "niezbędna potrzeba bytowa", które jest powtórzeniem regulacji zawartej w art. 3 ust. 1 u.p.s., zgodnie z którym, pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Powołany przepis wskazuje jako cel pomocy społecznej zaspokajanie niezbędnych potrzeb życiowych, stanowiąc dodatkowo w przepisie ust. 3 art. 3 u.p.s., że rodzaj forma i rozmiar świadczenia powinny być odpowiednie do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy.

I OSK 3907/18, Obowiązek weryfikacji decyzji w przedmiocie świadczeń z pomocy społecznej. Przekroczenie delegacji ustawowej odnośnie przyznania uprawnienia w zakresie warunków i trybu ustalania i pobierania opłat za specjalistyczne usługi opiekuńcze świadczone osobom z zaburzeniami psychicznymi. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 2753929 - wyrok z dnia 12 czerwca 2019 r.

TEZA | aktualna

Jak wynika z art. 106 ust. 5 u.p.s., pierwszą sytuacją wyznaczającą dla organu obowiązek weryfikacji decyzji jest zmiana przepisów prawa. Chodzi tu o zmianę, uchylenie dotychczasowych lub uchwalenie nowych przepisów, ale przepisów powszechnie obowiązujących, które wywierają skutki wobec wydanych wcześniej aktów administracyjnych. Zgodnie z art. 87 Konstytucji RP, źródłami powszechnie obowiązującego prawa Rzeczypospolitej Polskiej są: Konstytucja, ustawy, ratyfikowane umowy międzynarodowe oraz rozporządzenia. (ust. 1). Źródłami powszechnie obowiązującego prawa Rzeczypospolitej Polskiej są na obszarze działania organów, które je ustanowiły, akty prawa miejscowego. (ust. 2). Przepisy te, by stać się podstawą konkretnych działań organów administracji, muszą być należycie ogłoszone oraz muszą wejść w życie. Drugą przesłanką obligatoryjnej weryfikacji decyzji jest zmiana sytuacji dochodowej lub osobistej

strony. Koresponduje ona z art. 109 u.p.s., nakładającym na osoby i rodziny korzystające ze świadczeń pomocy społecznej obowiązek niezwłocznego poinformowania organu, który przyznał świadczenie, o każdej zmianie ich sytuacji osobistej, dochodowej i majątkowej związanej z udzieleniem pomocy.

TEZA | aktualna

Z przepisu art. 50 ust. 7 u.p.s. wynika, że to minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zdrowia miał określić, w drodze rozporządzenia, m.in. warunki i tryb ustalania i pobierania opłat za specjalistyczne usługi opiekuńcze świadczone osobom z zaburzeniami psychicznymi, jak również warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia z tych opłat. Tymczasem, w podjętym na podstawie art. 50 ust. 7 u.p.s. rozporządzeniu z dnia 22 września 2005 r. Minister Polityki Społecznej w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych delegował przepisem § 4 ust. 4 przyznane mu uprawnienia w zakresie warunków i trybu ustalania i pobierania opłat za specjalistyczne usługi opiekuńcze świadczone osobom z zaburzeniami psychicznymi ośrodkowi pomocy społecznej. Dalsze przekazanie owych kompetencji nie znajduje umocowania w art. 50 ust. 7 u.p.s., a ponadto jest sprzeczne z zasadami demokratycznego państwa prawnego.

I OSK 3598/18, Aktywność strony w przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 2680210 - wyrok z dnia 6 czerwca 2019 r.

TEZA | aktualna

Rodzinny wywiad środowiskowy lub jego aktualizacja jest nieodzownym elementem postępowania prowadzącego do wydania decyzji przyznającej, lub odmawiającej przyznania świadczenia z pomocy społecznej. Niemożność jego przeprowadzenia uniemożliwia organowi pomocowemu dokonanie oceny rzeczywistej sytuacji majątkowej, rodzinnej i bytowej osoby ubiegającej się o świadczenie. Ta obligatoryjna forma postępowania wyjaśniającego wymaga od strony szczególnej aktywności, bowiem z uwagi na charakter ustaleń odnoszących się do sfery ściśle osobistej, nie można jej zastąpić innymi środkami dowodowymi.

I OSK 293/19, Przesłanki przyznania zasiłku celowego. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 2693120 - wyrok z dnia 30 maja 2019 r.

TEZA | aktualna

Zasiłek celowy należy do fakultatywnych form pomocy społecznej i w odróżnieniu od form obowiązkowych właściwy organ może, lecz nie musi go przyznać w przypadku ustalenia, że występują przesłanki wymienione w art. 39 ust. 1 u.p.s.

I OSK 107/19, Przesłanki przyznawania świadczeń w postaci usług opiekuńczych. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 2737024 - wyrok z dnia 30 maja 2019 r.

TEZA | aktualna

Istota pomocy w formie usług opiekuńczych sprowadza się do możliwości (a nie obowiązku) przyznania świadczenia w sytuacji, której można przypisać charakter nadzwyczajny, szczególnie uzasadniony (osoba samotna, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona). Przyznanie pomocy w sytuacji ograniczonych środków finansowych i dużej liczby wnioskodawców oraz osób oczekujących na wsparcie, wymaga wyjątkowych okoliczności, zaś ustalenie jej wymiaru wymaga uwzględnienia także uzasadnionych potrzeb innych osób ubiegających się o pomoc w formie usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych. Dlatego w każdej ze spraw organ pomocy społecznej rozważa sytuację życiową osoby ubiegającej się o pomoc, jej stan zdrowia i na tej podstawie ustala zakres niezbędnych dla niej usług opiekuńczych, biorąc pod uwagę możliwości świadczenia ww. pomocy przez ośrodek pomocy społecznej oraz potrzeby innych osób znajdujących się w sytuacji, o której mowa w art. 50 ust. 1 u.p.s.

I OSK 3764/18, Przedawnienie przy decyzji o zwrocie nienależnie pobranych świadczeń. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 2676560 - wyrok z dnia 15 maja 2019 r.

TEZA | aktualna

Przepis art. 104 ust. 7 u.p.s. dotyczy decyzji o zwrocie nienależnie pobranych świadczeń, a nie decyzji o uznaniu świadczeń za nienależnie pobrane.

I OSK 3714/18, Spełnienie warunków do przyznania zasiłku okresowego a ustalenie jego wysokości. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 2687255 - wyrok z dnia 15 maja 2019 r.

TEZA | aktualna

O tym, czy zasiłek okresowy będzie przyznany w rozmiarze wyższym czy niższym decyduje organ, kierując się ogólnymi zasadami przyznawania pomocy społecznej wyrażonymi w art. 3 ust. 3 i 4 u.p.s., to znaczy dostosowywania rodzaju, formy i rozmiaru świadczeń do okoliczności konkretnej sprawy, jak również uwzględniania potrzeb osób korzystających z pomocy, jeżeli potrzeby te odpowiadają celom i możliwościom pomocy społecznej, a także możliwościami finansowymi jakimi dysponuje organ.

I OSK 2638/18, Konkretyzacja i indywidualizacja obowiązku ponoszenia opłaty za osobę przebywającą w domu pomocy społecznej. Sposoby ustalenia opłaty za pobyt mieszkańca w domu pomocy społecznej. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 2703989 - wyrok z dnia 26 kwietnia 2019 r.

TEZA | aktualna

Wynikający z mocy ustawy obowiązek ponoszenia opłaty za osobę przebywającą w domu pomocy społecznej, ciążący - z mocy prawa - na określonych podmiotach, wymaga swego skonkretyzowania i zindywidualizowania zarówno co do wysokości, jak i osoby nim obciążonej. W art. 61 ust. 1 u.p.s. przedstawiono przy tym katalog podmiotów zobowiązanych. Powyższe nie oznacza jednak, że wszystkie te osoby równolegle, z własnej woli, bez udziału właściwego organu, będą: po pierwsze, świadome swego obowiązku, a po drugie, jego wysokości. Muszą zatem zostać wskazane, jako zobowiązane, a ich odpłatność, zgodnie z regułami określonymi w treści art. 61 ust. 2 u.p.s., musi zostać ustalona w drodze umowy zaakceptowanej przez organ lub w drodze decyzji wydanej na podstawie art. 59 ust. 1 u.p.s. przez właściwy organ administracji.

TEZA | aktualna

Ustalenie - na podstawie art. 59 ust. 1 u.p.s. - w drodze decyzji opłaty ponoszonej przez osoby wymienione w art. 61 ust. 2 ustawy za pobyt mieszkańca w domu pomocy społecznej jest alternatywnym rozwiązaniem w stosunku do możliwości ustalenia tej opłaty w drodze umowy, o jakiej mowa w art. 103 ust. 2 ustawy. W stosunku do małżonka, zstępnych i wstępnych istnieje bowiem zarówno możliwość wydania decyzji, jak i zawarcia umowy, a także połączenia obu tych form ustalenia opłaty, jeżeli ustalona w drodze umowy opłata nie odpowiada wysokością zakresowi zobowiązań ciążących na tych osobach. Inaczej ujmując, w każdym przypadku gdy ustalona w drodze umowy (umów) opłata nie będzie pokrywać rzeczywistego kosztu pobytu mieszkańca w domu pomocy społecznej, organ ma obowiązek wydać decyzję o ustaleniu wysokości należnej opłaty od osoby wymienionej w art. 61 ust. 1 pkt 2 ustawy, uwzględniając maksymalną dopuszczalność kwotowego obciążenia opłatą przy stosowaniu kryterium ustawowego wynikającego z art. 61 ust. 2 ustawy. Ta możliwa elastyczność w zakresie formy ustalenia odpłatności za pobyt mieszkańca w domu pomocy społecznej przez osoby wymienione w art. 61 ust. 1 pkt 2 ustawy uzasadnia posłużenie się spójnikiem alternatywy zwykłej, celem oddania relacji istniejących między ustaleniem opłaty w drodze decyzji i umowy.

I OSK 2614/18, Obowiązek ponoszenia opłaty za osobę przebywającą w domu pomocy społecznej. Sposoby ustalenia opłaty ponoszonej przez małżonka, zstępnych i wstępnych za pobyt mieszkańca w domu pomocy społecznej. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 2714431 - wyrok z dnia 26 kwietnia 2019 r.

TEZA | aktualna

Wynikający z mocy ustawy obowiązek ponoszenia opłaty za osobę przebywającą w domu pomocy społecznej, ciążący - z mocy prawa - na określonych podmiotach, wymaga swego skonkretyzowania i zindywidualizowania zarówno co do wysokości, jak i osoby nim obciążonej. W art. 61 ust. 1 u.p.s. przedstawiono przy tym katalog podmiotów zobowiązanych. Powyższe nie oznacza jednak, że wszystkie te osoby równolegle, z własnej woli, bez udziału właściwego organu, będą: po pierwsze, świadome swego obowiązku, a po drugie, jego wysokości. Muszą zatem zostać wskazane, jako zobowiązane, a ich odpłatność, zgodnie z regułami określonymi w treści art. 61 ust. 2 u.p.s., musi zostać ustalona w drodze umowy zaakceptowanej przez organ lub w drodze decyzji wydanej na podstawie art. 59 ust. 1 u.p.s. przez właściwy organ administracji.

TEZA | aktualna

Ustalenie - na podstawie art. 59 ust. 1 u.p.s. - w drodze decyzji opłaty ponoszonej przez osoby wymienione w art. 61 ust. 2 ustawy za pobyt mieszkańca w domu pomocy społecznej jest alternatywnym rozwiązaniem w stosunku do możliwości ustalenia tej opłaty w drodze umowy, o jakiej mowa w art. 103 ust. 2 ustawy. W stosunku do małżonka, zstępnych i wstępnych istnieje bowiem zarówno możliwość wydania decyzji, jak i zawarcia umowy, a także połączenia obu tych form ustalenia opłaty, jeżeli ustalona w drodze umowy opłata nie odpowiada wysokością zakresowi zobowiązań ciążących na tych osobach. Inaczej ujmując, w każdym przypadku gdy ustalona w drodze umowy (umów) opłata nie będzie pokrywać rzeczywistego kosztu pobytu mieszkańca w domu pomocy społecznej, organ ma obowiązek wydać decyzję o ustaleniu wysokości należnej opłaty od osoby wymienionej w art. 61 ust. 1 pkt 2 ustawy, uwzględniając maksymalną dopuszczalność kwotowego obciążenia opłatą przy stosowaniu kryterium ustawowego wynikającego z art. 61 ust. 2 ustawy. Ta możliwa elastyczność w zakresie formy ustalenia odpłatności za pobyt mieszkańca w domu pomocy społecznej przez osoby wymienione w art. 61 ust. 1 pkt 2 ustawy uzasadnia posłużenie się spójnikiem alternatywy zwykłej, celem oddania relacji istniejących między ustaleniem opłaty w drodze decyzji i umowy.

I OSK 2615/18, Obowiązek wnoszenia opłat za pobyt w domu pomocy społecznej przez małżonka, zstępnych, wstępnych mieszkańca domu. Postępowanie w przedmiocie wzruszenia decyzji, z której nie wynikają prawa strony. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 2714423 - wyrok z dnia 26 kwietnia 2019 r.

TEZA | aktualna

Obowiązek wnoszenia, przez osoby wskazane w art. 61 ust. 1 pkt 2 u.p.s., opłat za pobyt w domu pomocy społecznej umieszczonej w nim osoby, a w konsekwencji wydanie decyzji o zwrocie kosztów poniesionych zastępczo przez gminę na podstawie art. 104 ust. 3 w związku z art. 61 ust. 3 tej ustawy, wymaga uprzedniego skonkretyzowania i zindywidualizowania tego obowiązku począwszy od dnia jego powstania w stosunku do każdej ze zobowiązanych osób w decyzji administracyjnej o ustaleniu opłaty wydanej na podstawie art. 59 ust. 1 w związku z art. 61 ust. 1 i 2 tej ustawy lub w drodze umowy zawartej na podstawie art. 103 ust. 2 w związku z art. 61 ust. 1 i 2 oraz art. 64 u.p.s.

I OSK 2637/18, Wzruszenie decyzji administracyjnej, z której nie wynikają prawa strony. Obowiązek ponoszenia opłaty za osobę przebywającą w domu pomocy społecznej. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 2703978 - wyrok z dnia 26 kwietnia 2019 r.

TEZA | aktualna

Wynikający z mocy ustawy obowiązek ponoszenia opłaty za osobę przebywającą w domu pomocy społecznej, ciążący - z mocy prawa - na określonych podmiotach, wymaga swego skonkretyzowania i zindywidualizowania zarówno co do wysokości, jak i osoby nim obciążonej. W art. 61 ust. 1 u.p.s. przedstawiono przy tym katalog podmiotów zobowiązanych. Powyższe nie oznacza jednak, że wszystkie te osoby równolegle, z własnej woli, bez udziału właściwego organu, będą: po pierwsze, świadome swego obowiązku, a po drugie, jego wysokości. Muszą zatem zostać wskazane, jako zobowiązane, a ich odpłatność, zgodnie z regułami określonymi w treści art. 61 ust. 2 u.p.s., musi zostać ustalona w drodze umowy zaakceptowanej przez organ lub w drodze decyzji wydanej na podstawie art. 59 ust. 1 u.p.s. przez

właściwy organ administracji.

I OSK 2636/18, Obowiązek ponoszenia opłaty za osobę przebywającą w domu pomocy społecznej. Ustalanie opłaty ponoszonej przez małżonka, zstępnych i wstępnych za pobyt mieszkańca w domu pomocy społecznej. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 2704006 - wyrok z dnia 26 kwietnia 2019 r.

TEZA | aktualna

Wynikający z mocy ustawy obowiązek ponoszenia opłaty za osobę przebywającą w domu pomocy społecznej, ciężący - z mocy prawa - na określonych podmiotach, wymaga swego skonkretyzowania i zindywidualizowania zarówno co do wysokości, jak i osoby nim obciążonej. W art. 61 ust. 1 u.p.s. przedstawiono przy tym katalog podmiotów zobowiązanych. Powyższe nie oznacza jednak, że wszystkie te osoby równolegle, z własnej woli, bez udziału właściwego organu, będą: po pierwsze, świadome swego obowiązku, a po drugie, jego wysokości. Muszą zatem zostać wskazane, jako zobowiązane, a ich odpłatność, zgodnie z regułami określonymi w treści art. 61 ust. 2 u.p.s., musi zostać ustalona w drodze umowy zaakceptowanej przez organ lub w drodze decyzji wydanej na podstawie art. 59 ust. 1 u.p.s. przez właściwy organ administracji.

TEZA | aktualna

Ustalenie - na podstawie art. 59 ust. 1 u.p.s. - w drodze decyzji opłaty ponoszonej przez osoby wymienione w art. 61 ust. 2 ustawy za pobyt mieszkańca w domu pomocy społecznej jest alternatywnym rozwiązaniem w stosunku do możliwości ustalenia tej opłaty w drodze umowy, o jakiej mowa w art. 103 ust. 2 ustawy. W stosunku do małżonka, zstępnych i wstępnych istnieje bowiem zarówno możliwość wydania decyzji, jak i zawarcia umowy, a także połączenia obu tych form ustalenia opłaty, jeżeli ustalona w drodze umowy opłata nie odpowiada wysokością zakresowi zobowiązań ciężących na tych osobach. Inaczej ujmując, w każdym przypadku gdy ustalona w drodze umowy (umów) opłata nie będzie pokrywać rzeczywistego kosztu pobytu mieszkańca w domu pomocy społecznej, organ ma obowiązek wydać decyzję o ustaleniu wysokości należnej opłaty od osoby wymienionej w art. 61 ust. 1 pkt 2 ustawy, uwzględniając maksymalną dopuszczalność kwotowego obciążenia opłatą przy stosowaniu kryterium ustawowego wynikającego z art. 61 ust. 2 ustawy. Ta możliwa elastyczność w zakresie formy ustalenia odpłatności za pobyt mieszkańca w domu pomocy społecznej przez osoby wymienione w art. 61 ust. 1 pkt 2 ustawy uzasadnia posłużenie się spójnikiem alternatywy zwykłej, celem oddania relacji istniejących między ustaleniem opłaty w drodze decyzji i umowy.

I OSK 387/19, Podstawa skargi kasacyjnej wymienionej w art. 174 pkt 2 p.p.s.a. Pojęcie „zasiłku celowego”, o którym mowa w art. 8 ust. 4 pkt 2 u.p.s. Katalog potrzeb zaspokajanych przez zasiłek celowy. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 2700624 - wyrok z dnia 26 kwietnia 2019 r.

TEZA | aktualna

Zgodnie z art. 8 ust. 4 pkt 2 u.p.s. do dochodu ustalonego zgodnie z ust. 3 nie wlicza się zasiłku celowego. Przez pojęcie "zasiłku celowego", o którym mowa w powołanym przepisie należy rozumieć różne rodzaje zasiłków celowych normowanych w komentowanej ustawie, a więc nie tylko zasiłek celowy, o którym mowa w art. 39, ale również świadczenia o tej nazwie przyznawane na podstawie art. 39a-41.

TEZA | aktualna

Zasiłek celowy może być przyznany na: zakup żywności, leków, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, pokrycie kosztów drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, organizację pogrzebu, pokrycie wydatków na leczenie. Wymienione wyżej potrzeby należą do najbardziej podstawowych i powinny być zaspokajane w pierwszej kolejności. Niemniej należy podkreślić, że katalog potrzeb, które leżą w orbicie działań pomocy społecznej, jest otwarty, a ich ocena zawsze wymaga indywidualnej analizy sytuacji konkretnej osoby i rodziny. Przedmiotowe świadczenie przyznawane jest zawsze na określony cel, co podkreśla już jego nazwa.

I OSK 2612/18, Tryb ustalenia opłaty ponoszonej za pobyt mieszkańca w domu pomocy

społecznej. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 2681478 - wyrok z dnia 26 kwietnia 2019 r.

TEZA | aktualna

W każdym przypadku, gdy ustalona w drodze umowy (umów) opłata nie będzie pokrywać rzeczywistego kosztu pobytu mieszkańca w domu pomocy społecznej, organ ma obowiązek wydać decyzję o ustaleniu wysokości należnej opłaty od osoby wymienionej w art. 61 ust. 1 pkt 2 u.p.s., uwzględniając maksymalną dopuszczalność kwotowego obciążenia opłatą przy stosowaniu kryterium ustawowego wynikającego z art. 61 ust. 2 u.p.s.

I OSK 2613/18, Podstawa kreowania obowiązku wnoszenia opłat za pobyt w domu pomocy społecznej. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 2681620 - wyrok z dnia 26 kwietnia 2019 r.

TEZA | aktualna

Ustalenie na podstawie art. 59 ust. 1 u.p.s. w drodze decyzji opłaty ponoszonej przez osoby wymienione w art. 61 ust. 2 tej ustawy za pobyt mieszkańca w domu pomocy społecznej jest alternatywnym rozwiązaniem w stosunku do możliwości ustalenia tej opłaty w drodze umowy, o jakiej mowa w art. 103 ust. 2 u.p.s.

I OSK 1785/17, Obowiązek ponoszenia opłat za pobyt w domu pomocy społecznej umieszczonej w nim osoby. Oczywiście naruszenie prawa jako rażące. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 2689824 - wyrok z dnia 18 kwietnia 2019 r.

TEZA | aktualna

Obowiązek wnoszenia, przez osoby wskazane w art. 61 ust. 1 pkt 2 u.p.s., opłat za pobyt w domu pomocy społecznej umieszczonej w nim osoby, a w konsekwencji wydanie decyzji o zwrocie kosztów poniesionych zastępczo przez gminę na podstawie art. 104 ust. 3 w związku z art. 61 ust. 3 tej ustawy, wymaga uprzedniego skonkretyzowania i zindywidualizowania tego obowiązku począwszy od dnia jego powstania w stosunku do każdej ze zobowiązanych osób w decyzji administracyjnej o ustaleniu opłaty wydanej na podstawie art. 59 ust. 1 w związku z art. 61 ust. 1 i 2 tej ustawy lub w drodze umowy zawartej na podstawie art. 103 ust. 2 w związku z art. 61 ust. 1 i 2 oraz art. 64 u.p.s.

I OSK 3404/18, Uznaniowy charakter rozstrzygnięcia w przedmiocie przyznania zasiłku celowego. Kryteria wyboru uznaniowych rozstrzygnięć w sprawach z zakresu pomocy społecznej. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 2656114 - wyrok z dnia 4 kwietnia 2019 r.

TEZA | aktualna

W sprawach z zakresu pomocy społecznej, rozstrzyganych na zasadzie uznania administracyjnego, kryteriami wyboru rozstrzygnięcia powinny być cele i zadania pomocy społecznej sformułowane w art. 2-4 u.p.s.

TEZA | aktualna

Organy pomocy społecznej są więc upoważnione do limitowania rozmiaru przyznawanych świadczeń z uwagi na ograniczone środki finansowe, a posiadane fundusze muszą rozdzielać pomiędzy stale rosnącą liczbę osób, wymagających wsparcia. W ramach pomocy społecznej nie jest zatem możliwe zaspokojenie wszystkich, nawet uzasadnionych, potrzeb osób uprawnionych do przedmiotowych świadczeń. W takich sytuacjach odmowa ich przyznania osobie ubiegającej się o tego rodzaju świadczenia może być podyktowana wyłącznie brakiem dostatecznych środków na ich pokrycie i to nawet wówczas, gdy potencjalny beneficjent, z uwagi na swoją sytuację osobistą i majątkową, spełnia kryteria niezbędne do ich otrzymania. Takie rozstrzygnięcie jest przy tym dodatkowo uzasadnione w sytuacji, gdy ubiegający się o pomoc, korzystał z niej w ostatnim okresie czasu w identycznej lub innej formie.

TEZA | aktualna

Rozstrzygnięcie w przedmiocie przyznania zasiłku celowego podejmowane jest przez organy w ramach uznania administracyjnego. Obejmuje ono prawo organu do oceny hierarchii zgłaszanych potrzeb, które należy ustalać w kontekście ogólnej liczby osób ubiegających się o pomoc oraz zgłoszonych przez nich żądań, a także wysokości środków finansowych przeznaczonych na świadczenia z zakresu pomocy społecznej. Sam fakt spełnienia ustawowych kryteriów nie oznacza automatycznego przyznania osobie zainteresowanej zasiłku celowego i to w wysokości zgodnej z jej oczekiwaniami.

I OSK 3662/18, Warunek przyznania zasiłku celowego w formie biletu kredytowanego. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 2676567 - wyrok z dnia 4 kwietnia 2019 r.

TEZA | aktualna

Zgodnie z art. 39 ust. 4 u.p.s. zasiłek celowy może być przyznany w formie biletu kredytowanego. W myśl art. 106 ust. 2 u.p.s. przyznanie pomocy w takiej formie nie wymaga wydania decyzji administracyjnej. Z powyższych przepisów wynika, że w sytuacji uwzględnienia wniosku o przyznanie zasiłku celowego na dojazd organ może przyznać stronie bilet kredytowany i wówczas dokonuje tego w formie czynności materialno-technicznej. Powołane przepisy znajdują zastosowanie jedynie w przypadku pozytywnego rozpatrzenia wniosku.

I OSK 3353/18, Roszczenie o przyznanie pomocy w formie zasiłku celowego. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 2655787 - wyrok z dnia 4 kwietnia 2019 r.

TEZA | aktualna

Skoro zasiłek celowy należy do fakultatywnych form pomocy społecznej i w odróżnieniu od form obowiązkowych właściwy organ może, lecz nie musi go przyznać w przypadku ustalenia, że występują przesłanki wymienione w art. 39 ust. 1 u.p.s., to prawidłowy jest wniosek, że z przepisu tego nie wynika indywidualne roszczenie o przyznanie pomocy społecznej w formie w nim przewidzianej.

I OSK 3354/18, Warunki przyznania świadczeń z pomocy społecznej. Możliwości finansowe organu pomocy społecznej. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 2657863 - wyrok z dnia 4 kwietnia 2019 r.

TEZA | aktualna

1. Organy administracji w zakresie pomocy społecznej działają w oparciu o środki finansowe, których wysokość jest ściśle określona i w tak wyznaczonych granicach muszą realizować zadania z zakresu pomocy społecznej. W związku z tym są one zobligowane dokonywać oceny nie tylko niezbędnych potrzeb życiowych osób uprawnionych do tych świadczeń, ale także własnych możliwości finansowych.

2. Organy pomocy społecznej są upoważnione do limitowania rozmiaru przyznawanych świadczeń z uwagi na ograniczone środki finansowe, a posiadane fundusze muszą rozdzielać pomiędzy stale rosnącą liczbę osób, wymagających wsparcia. W ramach pomocy społecznej nie jest zatem możliwe zaspokojenie wszystkich, nawet uzasadnionych, potrzeb osób uprawnionych do przedmiotowych świadczeń. W takich sytuacjach odmowa ich przyznania osobie ubiegającej się o tego rodzaju świadczenia może być podyktowana wyłącznie brakiem dostatecznych środków na ich pokrycie i to nawet wówczas, gdy potencjalny beneficjent, z uwagi na swoją sytuację osobistą i majątkową, spełnia kryteria niezbędne do ich otrzymania.

I OSK 3346/18, Reguły przyznawania osobie zainteresowanej zasiłku celowego. Limitowanie rozmiaru przyznawanych świadczeń z pomocy społecznej z uwagi na ograniczone środki finansowe. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 2657878 - wyrok z dnia 4 kwietnia 2019 r.

TEZA | aktualna

Rozstrzygnięcie w przedmiocie przyznania zasiłku celowego podejmowane jest przez organy w ramach

uznania administracyjnego. Obejmuje ono prawo organu do oceny hierarchii zgłaszanych potrzeb, które należy ustalać w kontekście ogólnej liczby osób ubiegających się o pomoc oraz zgłoszonych przez nich żądań, a także wysokości środków finansowych przeznaczonych na świadczenia z zakresu pomocy społecznej. Sam fakt spełnienia ustawowych kryteriów nie oznacza automatycznego przyznania osobie zainteresowanej zasiłku celowego i to w wysokości zgodnej z jej oczekiwaniami.

TEZA | aktualna

Organy administracji w zakresie pomocy społecznej działają w oparciu o środki finansowe, których wysokość jest ściśle określona i w tak wyznaczonych granicach muszą realizować zadania z zakresu pomocy społecznej. W związku z tym są one zobligowane dokonywać oceny nie tylko niezbędnych potrzeb życiowych osób uprawnionych do tych świadczeń, ale także własnych możliwości finansowych. Organy pomocy społecznej są więc upoważnione do limitowania rozmiaru przyznawanych świadczeń z uwagi na ograniczone środki finansowe, a posiadane fundusze muszą rozdzielać pomiędzy stale rosnącą liczbę osób, wymagających wsparcia. W ramach pomocy społecznej nie jest zatem możliwe zaspokojenie wszystkich, nawet uzasadnionych, potrzeb osób uprawnionych do przedmiotowych świadczeń. W takich sytuacjach odmowa ich przyznania osobie ubiegającej się o tego rodzaju świadczenia może być podyktowana wyłącznie brakiem dostatecznych środków na ich pokrycie i to nawet wówczas, gdy potencjalny beneficjent, z uwagi na swoją sytuację osobistą i majątkową, spełnia kryteria niezbędne do ich otrzymania. Takie rozstrzygnięcie jest przy tym dodatkowo uzasadnione w sytuacji, gdy ubiegający się o pomoc, korzystał z niej w ostatnim okresie czasu w identycznej lub innej formie.

I OSK 3348/18, Indywidualne roszczenie o przyznanie pomocy społecznej w formie zasiłku celowego. Niezbędna potrzeba bytowa uzasadniająca przyznanie zasiłku celowego. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 2657644 - wyrok z dnia 4 kwietnia 2019 r.

TEZA | aktualna

Zgodnie z zawartą w ust. 1 art. 39 u.p.s. zasadą kierunkową zasiłek celowy może zostać przyznany w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej. Za niezbędną potrzebę bytową należy uznać taką, która jest niezbędna do normalnej egzystencji osoby ubiegającej się o przyznanie zasiłku, w warunkach odpowiadających godności człowieka.

TEZA | aktualna

Skoro zasiłek celowy należy do fakultatywnych form pomocy społecznej i w odróżnieniu od form obowiązkowych właściwy organ może, lecz nie musi go przyznać w przypadku ustalenia, że występują przesłanki wymienione w art. 39 ust. 1 u.p.s., to prawidłowy jest wniosek, że z przepisu tego nie wynika indywidualne roszczenie o przyznanie pomocy społecznej w formie w nim przewidzianej.

I OSK 3476/18, Odmowa przyznania zasiłku celowego. Katalog potrzeb, które leżą w zakresie działań pomocy społecznej. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 2678856 - wyrok z dnia 4 kwietnia 2019 r.

TEZA | aktualna

Nawet spełnienie przez stronę kryteriów przyznawania świadczeń z pomocy społecznej przewidzianych w art. 39 ust. 1 i 2 u.p.s. nie obliguje organu do wydania pozytywnej dla wnioskodawcy decyzji. Powyższe świadczenia są przyznawane w ramach uznania administracyjnego. Kontrolując zgodność z prawem tego rodzaju decyzji sąd bada prawidłowość przeprowadzonego przez organ postępowania wyjaśniającego i motywy dokonanej wyboru sposobu załatwienia sprawy.

TEZA | aktualna

Katalog potrzeb, które leżą w zakresie działań pomocy społecznej, jest otwarty, a ich ocena wymaga indywidualnej analizy sytuacji potrzebującego oraz, że brak jest ustawowo nałożonego limitu na ilość wniosków o zasiłek celowy, to jednak twierdzenie to nie jest równoznaczne z obowiązkiem organu pozytywnego rozstrzygnięcia każdego złożonego przez potrzebującego wniosku.

I OSK 3661/18, Zawarcie w uzasadnieniu wyroku innej oceny legalności zaskarżonych orzeczeń niż ocena postulowana przez skarżącego kasacyjnie. Rozstrzygnięcie w przedmiocie przyznania zasiłku celowego. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 2705255 - wyrok z dnia 4 kwietnia 2019 r.

TEZA | aktualna

Rozstrzygnięcie w przedmiocie przyznania zasiłku celowego podejmowane jest przez organy w ramach uznania administracyjnego. Obejmuje ono prawo organu do oceny hierarchii zgłaszanych potrzeb, które należy ustalać w kontekście ogólnej liczby osób ubiegających się o pomoc oraz zgłoszonych przez nich żądań, a także wysokości środków finansowych przeznaczonych na świadczenia z zakresu pomocy społecznej. Sam fakt spełnienia ustawowych kryteriów nie oznacza automatycznego przyznania osobie zainteresowanej zasiłku celowego i to w wysokości zgodnej z jej oczekiwaniami.

TEZA | aktualna

Artykuł 39 ust. 1 i 2 u.p.s. nie może być interpretowany z pominięciem innych przepisów powołanej ustawy, w tym m.in. art. 3 ust. 4 obligującym organy do uwzględnienia przy rozważaniu przyznania pomocy własnych możliwości finansowych.

I OSK 1761/18, Wykładnia treści przepisu art. treści art. 54 ust. 1 u.p.s. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 2676843 - wyrok z dnia 3 kwietnia 2019 r.

TEZA | aktualna

Z treści art. 54 ust. 1 u.p.s. nie wynika możliwość przyznania prawa do umieszczenia w domu pomocy społecznej osobie, która pozostaje w leczeniu ze względu na liczne schorzenia, nawet gdyby miała zaświadczenie lekarskie, że wymaga stałej całodobowej opieki. Z treści tego przepisu wynika bowiem to, iż wiek, choroba lub niepełnosprawność osoby starającej się o skierowanie musi być tego rodzaju, że uniemożliwia tej osobie nie tylko samodzielne funkcjonowanie w dotychczasowym środowisku, ale uniemożliwia tej osobie prawidłowe funkcjonowanie pomimo innych możliwości pomocy, a więc w przypadku ustalenia, że rozmiar i zakres usług opiekuńczych byłby niewystarczający.

I OSK 2981/15, Kolejność osób obowiązanych do wnoszenia opłat za pobyt w domu pomocy społecznej. Obowiązek ponoszenia opłat za pobyt innej osoby w domu pomocy społecznej. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 2688128 - wyrok z dnia 2 kwietnia 2019 r.

TEZA | aktualna

Artykuł 61 ust. 1 u.p.s. zawiera katalog osób obowiązanych do wnoszenia opłat za pobyt w domu pomocy społecznej. Są to kolejno: mieszkaniiec domu, a w przypadku osób małoletnich przedstawiciel ustawy z dochodów dziecka, małżonek, zstępni przed wstępnymi oraz gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej. Przyjęta przez ustawę kolejność oznacza, że jeżeli osoba umieszczona w domu pomocy społecznej nie jest w stanie samodzielnie ponosić kosztów pobytu w placówce, obowiązek ten przechodzi na małżonka, następnie na zstępnych, wstępnych, a na końcu na gminę, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej. Obowiązek nie obciąża równocześnie wszystkich, lecz przechodzi na zobowiązanych w powołanej w przepisie kolejności. Z art. 61 ust. 3 u.p.s. wynika, że ponoszenie opłat przez gminę w sytuacji, gdy nie wywiązują się z tego osoby zobowiązane w pierwszej kolejności, ma charakter zastępczy i gminie przysługuje następnie prawo dochodzenia zwrotu poniesionych wydatków.

TEZA | aktualna

W celu ustalenia opłaty za pobyt w domu społecznym, organ właściwej gminy wydaje decyzję administracyjną. Decyzja taka konkretyzuje i indywidualizuje omówiony wyżej ogólny obowiązek ponoszenia opłat, wynikający z art. 61 ust. 1 i 2 u.p.s. Adresatami takiej decyzji mogą być zatem mieszkaniiec domu pomocy społecznej, a także osoba (osoby) z kręgu wymienionych podmiotów (małżonek, zstępni, zstępni, gmina). W decyzji dochodzi zatem do konkretyzacji osób zobowiązanych do ponoszenia opłat, jak również wysokości opłat i ewentualnego zwolnienia w całości lub w części, o czym jest mowa w art. 64 u.p.s. Zatem obowiązek ponoszenia opłat za pobyt innej osoby w domu pomocy

społecznej nie wynika wprost z ustawy. Może być on dobrowolnie wykonywany przez zobowiązane do tego osoby na podstawie i w wysokości ustalonej w umowie zawartej na podstawie art. 103 ust. 2 u.p.s. Natomiast jeżeli obowiązek taki nie jest wykonywany przez zobowiązane do tego osoby dobrowolnie, to wówczas niezbędna jest konkretyzacja tego obowiązku poprzez wydanie zindywidualizowanego aktu administracyjnego. Oznacza to, że obowiązek wnoszenia opłaty przez konkretną osobę, czy osoby spośród kręgu podmiotów zobowiązanych na mocy art. 61 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 i 2 u.p.s. kreuje decyzja administracyjna o ustaleniu opłaty za pobyt w domu pomocy społecznej przewidziana w art. 59 ust. 1 ustawy.

I OSK 3321/18, Pojęcie dochodu na potrzeby decyzji o ustaleniu odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 2701636 - wyrok z dnia 21 marca 2019 r.

TEZA | aktualna

Ustawa o pomocy społecznej w art. 8 ust. 3 określa pojęcie dochodu oraz sposób jego ustalania dla celów pomocy społecznej. W myśl tego przepisu za dochód uważa się sumę miesięcznych przychodów z miesiąca poprzedzającego złożenie wniosku lub w przypadku utraty dochodu z miesiąca, w którym wniosek został złożony, bez względu na tytuł ich uzyskania, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, pomniejszoną o: miesięczne obciążenie podatkiem dochodowym od osób fizycznych, składki na ubezpieczenie zdrowotne określone w przepisach o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia oraz ubezpieczenia społeczne określone w odrębnych przepisach. Zatem dla potrzeb ustalania dochodu na potrzeby decyzji o ustaleniu odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej należy mieć na uwadze ogół uzyskiwanych wpływów, bez względu na tytuł i źródło ich pozyskania. Katalog wyjątków od zasady ustalania dochodu zamieszczonej w art. 8 ust. 3 u.p.s. i nie podlega on wykładni rozszerzającej. Tym samym wszystkie przychody - poza wyrażonymi w art. 8 ust. 4 u.p.s. - wlicza się do dochodu.

I OSK 3406/18, Przyznawanie zasiłku celowego w związku z powstaniem szkód w wyniku klęski żywiołowej. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 2732500 - wyrok z dnia 12 marca 2019 r.

TEZA | aktualna

Sam fakt zgłoszenia powstania szkód w wyniku klęski żywiołowej, nie wystarczał jeszcze do przyjęcia, iż objęty wnioskiem zasiłek mógł być stronie istotnie przyznany. Udzielnie tego rodzaju świadczenia jest bowiem uzależnione chociażby od uznania, czy taka pomoc będzie realizować, określone w ustawie o pomocy społecznej cele albo, czy jej przyznanie będzie mieścić się w możliwościach finansowych organu udzielającego takiej pomocy.

I OSK 3519/18, Forma prawna rodzinnego wywiadu środowiskowego. Oględziny jako środek dowodowy w postępowaniu administracyjnym. Ograniczenia finansowe organu jako przeszkoda w przyznaniu zasiłku celowego. Przyznanie zasiłku celowego na zakup baterii wannowej. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 2865232 - wyrok z dnia 12 marca 2019 r.

TEZA | aktualna

Przyznawanie zasiłków celowych ma za zadanie zabezpieczyć podstawowe potrzeby bytowe, które obejmują również niezbędne przedmioty użytku domowego, drobne remonty i naprawy w mieszkaniu (art. 39 ust. 2 u.p.s.). Zakup baterii wannowej z węzłem prysznicowym mieści się w otwartym katalogu z przywołanego przepisu.

TEZA | aktualna

Jakkolwiek przyznanie zasiłku celowego ma charakter uznaniowy, to jednak nie powinno oznaczać dowolności. Organ przy wydawaniu decyzji o charakterze uznaniowym obowiązany jest do rzetelnej i wnikliwej analizy wszelkich okoliczności sprawy. Dopiero w ten sposób przeprowadzona analiza stanu faktycznego sprawy stanowi materiał będący podstawą do wydania decyzji o charakterze uznaniowym. Redakcja art. 39 ust. 1 i 2 u.p.s. daje organom administracji szeroki zakres uznania. Nie zmienia to jednak

faktu, że w każdym przypadku organ zobligowany jest do wnikliwej oceny stanu faktycznego z perspektywy określonych w przepisie przesłanek. Nie może być bezwzględną przeszkodą przyznania niezbędnej pomocy samo powołanie na ograniczenia finansowe organu.

TEZA | aktualna

Rodzinny wywiad środowiskowy jest szczególnym rodzajem dowodu przewidzianym w ustawie o pomocy społecznej. Wywiad środowiskowy, w myśl art. 107 ust. 1 u.p.s. ma na celu ustalenie sytuacji osobistej, rodzinnej, dochodowej i majątkowej osoby lub rodziny. Rodzinny wywiad środowiskowy stanowi swoiste postępowanie dowodowe, a ponieważ sporządzany jest na urzędowym formularzu, stanowi jednocześnie protokół w rozumieniu k.p.a. Protokół ten ma charakter dokumentu urzędowego, do którego należy stosować art. 68 § 1 i 2 k.p.a.

I OSK 2475/18, Uznanioowy charakter decyzji w zakresie przyznania zasiłku celowego i specjalnego zasiłku celowego. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 2689976 - wyrok z dnia 6 marca 2019 r.

TEZA | aktualna

Decyzja w zakresie przyznania zasiłku celowego i specjalnego zasiłku celowego ma charakter uznaniowy co oznacza, że organ może, lecz nie musi przyznać danego świadczenie oraz, że ma pewną swobodę co do określenia wysokości przyznanego świadczenia. Każda sprawa w zakresie przyznania zasiłku celowego jest sprawą indywidualną, zatem organ w zależności od konkretnego stanu faktycznego przyznaje świadczenie w określonej wysokości.

I OSK 1131/15, Obowiązek wnoszenia opłat za pobyt w domu pomocy społecznej przez małżonka, zstępnych, wstępnych mieszkańca domu. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 2645821 - wyrok z dnia 26 lutego 2019 r.

TEZA | aktualna

Obowiązek wnoszenia, przez osoby wskazane w art. 61 ust. 1 pkt 2 u.p.s. opłat za pobyt w domu pomocy społecznej umieszczonej w nim osoby, a w konsekwencji wydanie decyzji o zwrocie kosztów poniesionych zastępczo przez gminę na podstawie art. 104 ust. 3 w związku z art. 61 ust. 3 tej ustawy, wymaga uprzedniego skonkretyzowania i zindywidualizowania tego obowiązku począwszy od dnia jego powstania w stosunku do każdej ze zobowiązanych osób w decyzji administracyjnej o ustaleniu opłaty wydanej na podstawie art. 59 ust. 1 w związku z art. 61 ust. 1 i 2 tej ustawy lub w drodze umowy zawartej na podstawie art. 103 ust. 2 w związku z art. 61 ust. 1 i 2 oraz art. 64 u.p.s.

I OSK 3607/18, Powierzenie obowiązków kierownika samorządowej jednostki organizacyjnej bez wyraźnej podstawy prawnej. Zaliczenie pracy w ramach wolontariatu na poczet wymaganego stażu pracy w pomocy społecznej. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 2683318 - wyrok z dnia 21 lutego 2019 r.

TEZA | aktualna

Praca w ramach wolontariatu może być zaliczona na poczet wymaganego stażu pracy określonego w art. 122 ust. 1 u.p.s.

TEZA | aktualna

Dopuszczalne jest powierzenie obowiązków kierownika samorządowej jednostki organizacyjnej także wówczas, gdy przepis ustawowy wprost takiej kompetencji nie ustanawia.

I OSK 2617/18, Ocena kryterium dochodowego uprawniającego do pomocy społecznej. Przychód w rozumieniu art. 8 ust. 3 u.p.s. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 2626596 - wyrok z dnia 12 lutego 2019 r.

TEZA | aktualna

Przychód, o którym mowa w art. 8 ust. 3 u.p.s., nie jest przychodem w znaczeniu podatkowym, jaki po

odliczeniu kosztów jego uzyskania, stanowi dochód do opodatkowania. Jest on przysporzeniem, które po pomniejszeniu o obciążenia wyliczone w art. 8 ust. 3 ustawy - w tym obciążenie podatkiem dochodowym od osób fizycznych, ustalone zatem z uwzględnieniem przychodu i dochodu w innej wysokości - ma wpływ na kryterium dochodowe będące przesłanką przyznania prawa do świadczeń z pomocy społecznej. Bezsprzecznie do takich przysporzeń należą kwoty otrzymane ze sprzedaży mieszkania, także wtedy gdy z uwagi na upływ terminu pięciu lat od nabycia nie podlegają opodatkowaniu jako środki związane z tego powodu ze sprzedażą majątku osobistego, nie zaś z obrotem nieruchomościami.

TEZA | aktualna

Brak podstaw do tego, by przy ocenie kryterium dochodowego uprawniającego do pomocy społecznej brać pod uwagę przepisy znajdujące się w innych aktach prawnych, w tym w prawie podatkowym.

I OSK 4448/18, Konkretyzacja obowiązku ponoszenia opłat za pobyt w DPS. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 2627291 - wyrok z dnia 30 stycznia 2019 r.

TEZA | aktualna

Obowiązek wnoszenia, przez osoby wskazane w art. 61 ust. 1 pkt 2 u.p.s., opłat za pobyt w domu pomocy społecznej umieszczonej w nim osoby, a w konsekwencji wydanie decyzji o zwrocie kosztów poniesionych zastępczo przez gminę na podstawie art. 104 ust. 3 w związku z art. 61 ust. 3 tej ustawy, wymaga uprzedniego skonkretyzowania i zindywidualizowania tego obowiązku poczynwszy od dnia jego powstania w stosunku do każdej ze zobowiązanych osób w decyzji administracyjnej o ustaleniu opłaty wydanej na podstawie art. 59 ust. 1 w związku z art. 61 ust. 1 i 2 tej ustawy lub w drodze umowy zawartej na podstawie art. 103 ust. 2 w związku z art. 61 ust. 1 i 2 oraz art. 64 u.p.s.

I OSK 3257/18, Rola pomocy społecznej. Ograniczone własne środki finansowe pomocy społecznej. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 2624744 - wyrok z dnia 25 stycznia 2019 r.

TEZA | aktualna

Rozpoznając wniosek o przyznanie pomocy społecznej organ nie może ograniczyć się jedynie do oceny niezbędnej potrzeby życiowej osoby uprawnionej, winien bowiem uwzględnić wielkość posiadanych środków finansowych. Z uwagi na ograniczone własne środki finansowe, jakimi dysponują organy pomocy społecznej, obowiązane są one do sprawiedliwego ich rozdzielania pomiędzy wszystkich uprawnionych oczekujących pomocy. Tym samym organy pomocy społecznej mogą, uwzględniając jednak kryteria ustawowe, limitować rozmiar przyznawanych świadczeń w indywidualnych sprawach.

TEZA | aktualna

Rolą pomocy społecznej nie jest dostarczanie środków utrzymania ani pokrywania wszelkich wydatków, ale umożliwienie przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej oraz wspieranie w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb.

I OSK 3158/18, Skutki czasowe decyzji, którą zmieniono lub uchylono pierwotną decyzję przyznającą prawo do określonych świadczeń z pomocy społecznej. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 2653632 - wyrok z dnia 25 stycznia 2019 r.

TEZA | aktualna

Decyzja wydana na podstawie art. 106 ust. 5 u.p.s., którą zmieniono lub uchylono pierwotną decyzję przyznającą prawo do określonych świadczeń z pomocy społecznej, ma charakter konstytutywny. Deklaratoryjność, czy konstytutywność decyzji nie przesądza jednak o skutkach z niej wynikających. Kwestia, jaki skutek - ex tunc, czy ex nunc, ma określone orzeczenie, wynika nie z samego podziału orzeczeń na konstytutywne oraz deklaratoryjne, ale zależy od właściwości stosunku materialnoprawnego oraz stanu faktycznego konkretnej sprawy. Każdy akt stosowania prawa odnosi się do określonego stanu faktycznego i w związku z tym jego skutki prawne mogą być powiązane w czasie z zaistnieniem tego stanu faktycznego. Należy więc uznać, że akt konstytutywny, kreujący określone prawa i obowiązki, pozostaje w

związku z zaistnieniem przesłanek faktycznych, stanowiących podstawę powstania określonych skutków prawnych. W takiej sytuacji konstytutywna decyzja (akt) może działać zarówno z mocą na przyszłość, jak i z mocą wsteczną. Wskazać przy tym należy, że zasada niedziałania prawa wstecz dotyczy stanowienia prawa, a nie jego stosowania. Odnosi się do stanowienia reguł prawnych, a nie konkretnych decyzji. Nie dotyczy zatem decyzji, która może być decyzją niekorzystną.

I OSK 2963/18, Charakter decyzji o przyznaniu zasiłku celowego. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 2608138 - wyrok z dnia 10 stycznia 2019 r.

TEZA | aktualna

Skoro zasiłek celowy należy do fakultatywnych form pomocy społecznej i w odróżnieniu od form obowiązkowych właściwy organ może, lecz nie musi go przyznać w przypadku ustalenia, że występują przesłanki wymienione w art. 39 ust. 1 u.p.s., to prawidłowy jest wniosek, że z przepisu tego nie wynika indywidualne roszczenie o przyznanie pomocy społecznej w formie w nim przewidzianej.

I OSK 2598/18, Prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 2619991 - wyrok z dnia 8 stycznia 2019 r.

TEZA | aktualna

U.p.s. zawiera kompleksowe uregulowanie w kwestiach pomocy społecznej, wobec czego brak podstaw do tego, by przy ocenie kryterium dochodowego uprawniającego do pomocy społecznej brać pod uwagę przepisy znajdujące się w innych aktach prawnych, w tym w prawie podatkowym.